SWEDISH MUSICAL LEVANDE MUSIKARV HERITAGE

ERIK ÅKERBERG

1860-1938

Violinsonat

Violin Sonata

Källkritisk utgåva av/Critical edition by Maria Rostotsky

Levande musikarv och Kungl. Musikaliska Akademien

Syftet med Levande Musikarv är att tillgängliggöra den dolda svenska musikskatten och göra den till en självklar del av dagens repertoar och forskning. Detta sker genom notutgåvor av musik som inte längre är skyddad av upphovsrätten, samt texter om tonsättarna och deras verk. Texterna publiceras i projektets databas på internet, liksom fritt nedladdningsbara notutgåvor. Huvudman är Kungl. Musikaliska Akademien i samarbete med Musik- och teaterbiblioteket och Svensk Musik.

Kungl. Musikaliska Akademien grundades 1771 av Gustav III med ändamålet att främja tonkonsten och musiklivet i Sverige. Numera är akademien en fristående institution som förenar tradition med ett aktivt engagemang i dagens och morgondagens musikliv.

Swedish Musical Heritage and The Royal Swedish Academy of Music

The purpose of Swedish Musical Heritage is to make accessible forgotten gems of Swedish music and make them a natural feature of the contemporary repertoire and musicology. This it does through editions of sheet music that is no longer protected by copyright, and texts about the composers and their works. This material is available in the project's online database, where the sheet music can be freely downloaded. The project is run under the auspices of the Royal Swedish Academy of Music in association with the Music and Theatre Library of Sweden and Svensk Musik.

The Royal Swedish Academy of Music was founded in 1771 by King Gustav III in order to promote the composition and performance of music in Sweden. Today, the academy is an autonomous institution that combines tradition with active engagement in the contemporary and future music scene.

www.levandemusikarv.se

Huvudredaktör/Editor-in-chief: Anders Wiklund
Notgrafisk redaktör/Score layout editor: Anders Högstedt
Textredaktör/Text editor: Edward Klingspor

Levande musikarv/Swedish Musical Heritage
Kungl. Musikaliska Akademien/The Royal Swedish Academy of Music
Utgåva nr 2231/Edition no 2231
2020
Notbild/Score: Public domain. Texter/Texts: © Levande Musikarv
979-0-66166-728-5

Levande musikarv finansieras med medel från/Published with financial support from Kungl. Musikaliska Akademien, Kungl. Vitterhetsakademien, Marcus och Amalia Wallenbergs Stiftelse, Statens Musikverk, Riksbankens Jubileumsfond, Barbro Osher Pro Suecia Foundation, Riksantikvarieämbetet och Kulturdepartementet.
Samarbetspartners/Partners: Musik- och teaterbiblioteket och Svensk Musik.

Sonat för Violin och piano

1922

I

Erik Åkerberg
(1860-1938)

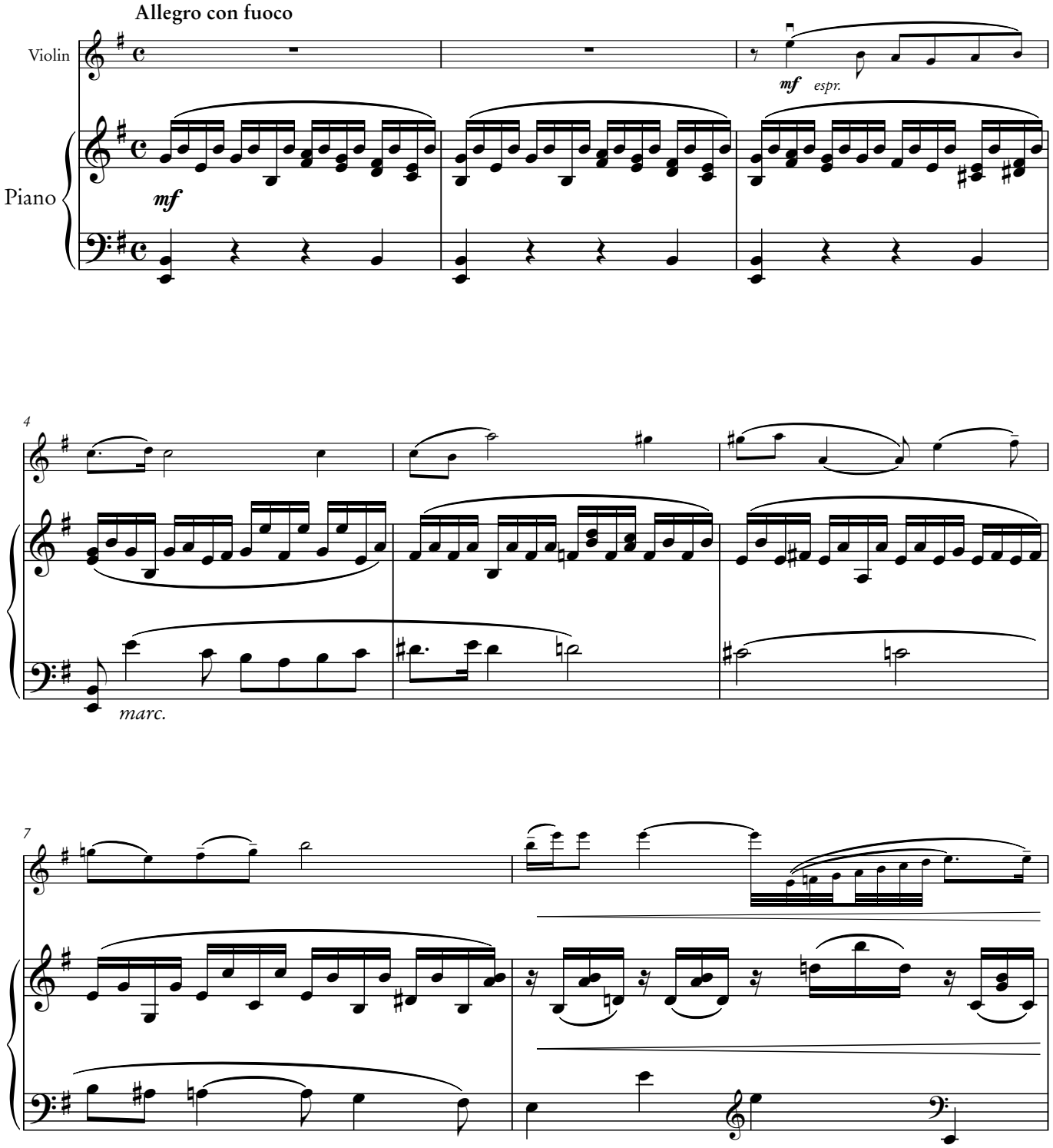

Kritisk utgåva av/Critical edition by Maria Rostotsky
Swedish Musical Heritage, Kungl. Musikaliska akademien, Stockholm 2020. Public domain. www.levandemusikarv.se

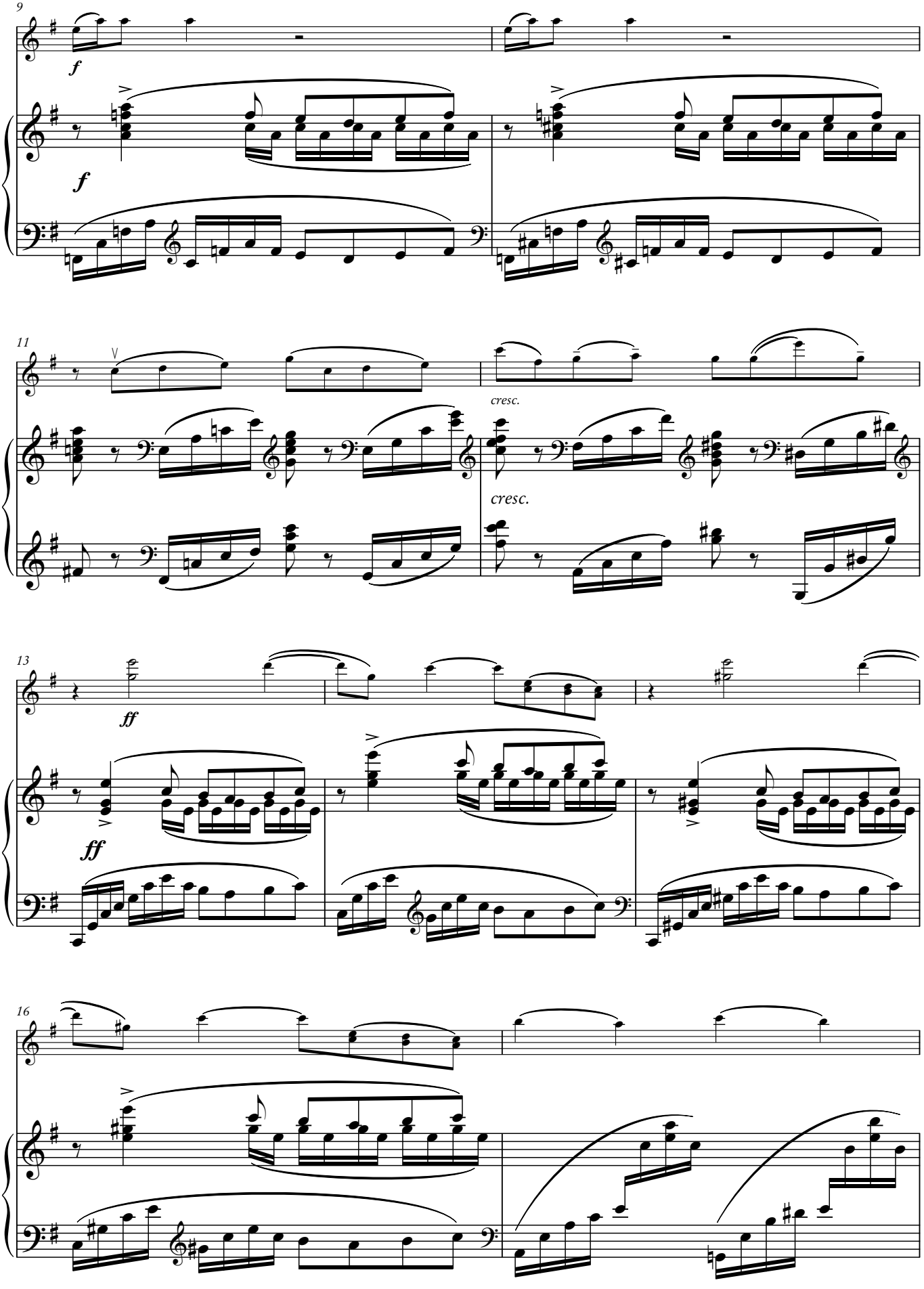
9
f
f
11
cresc.
cresc.
13
ff
ff
16

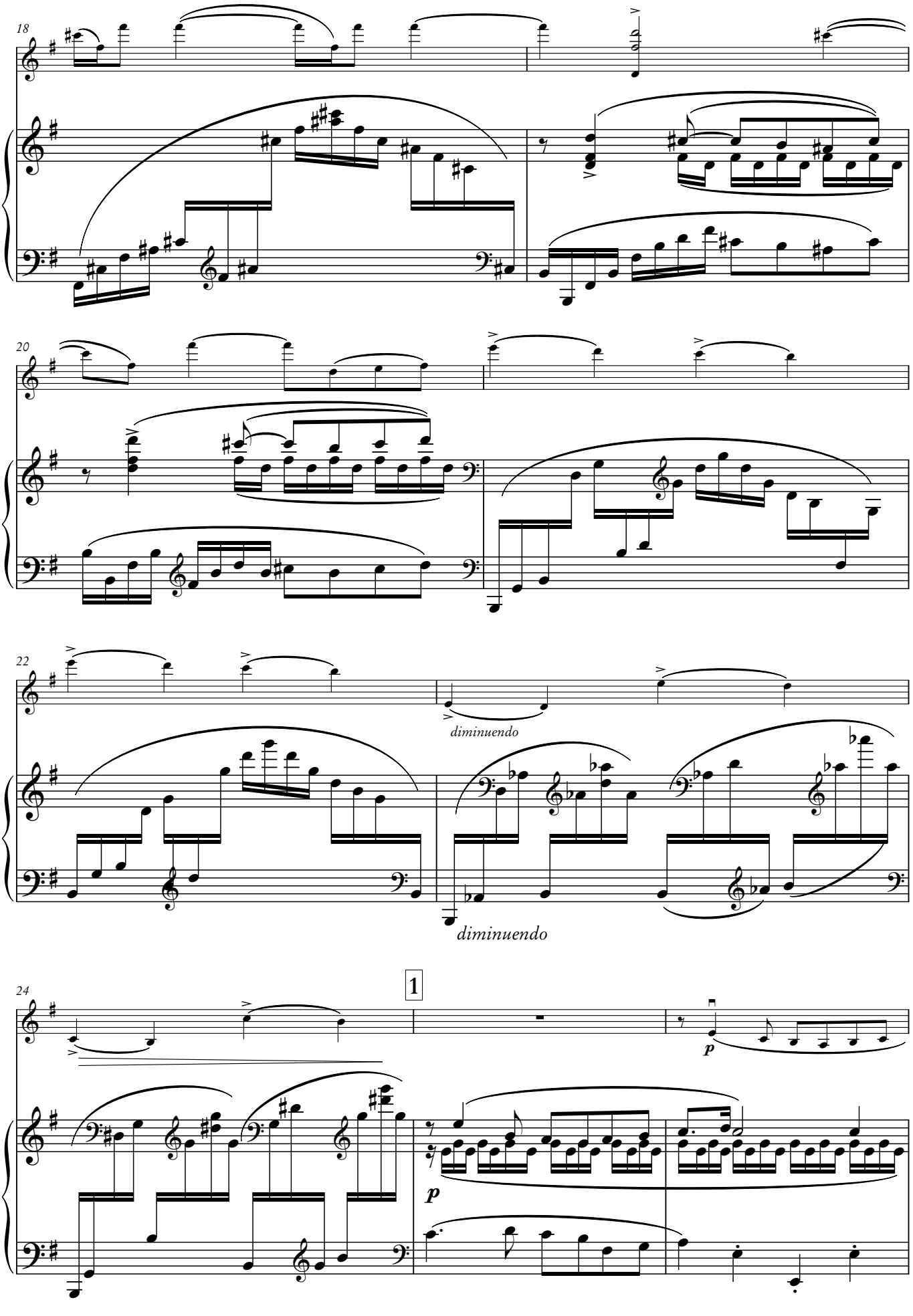
18
20
22
diminuendo
diminuendo
24
1
p
p

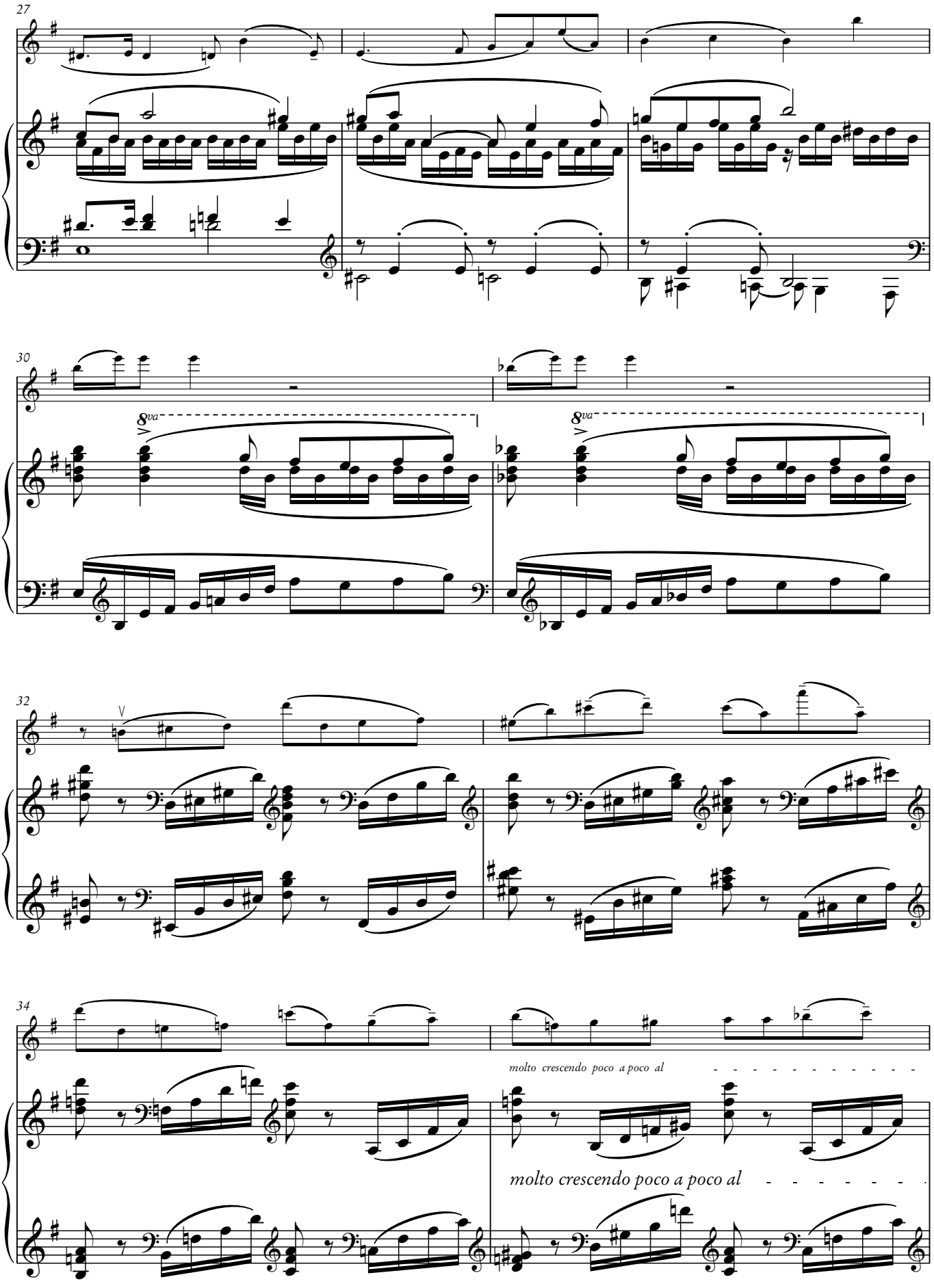
27
30
8va
8va
32
34
molto crescendo poco a poco al
molto crescendo poco a poco al

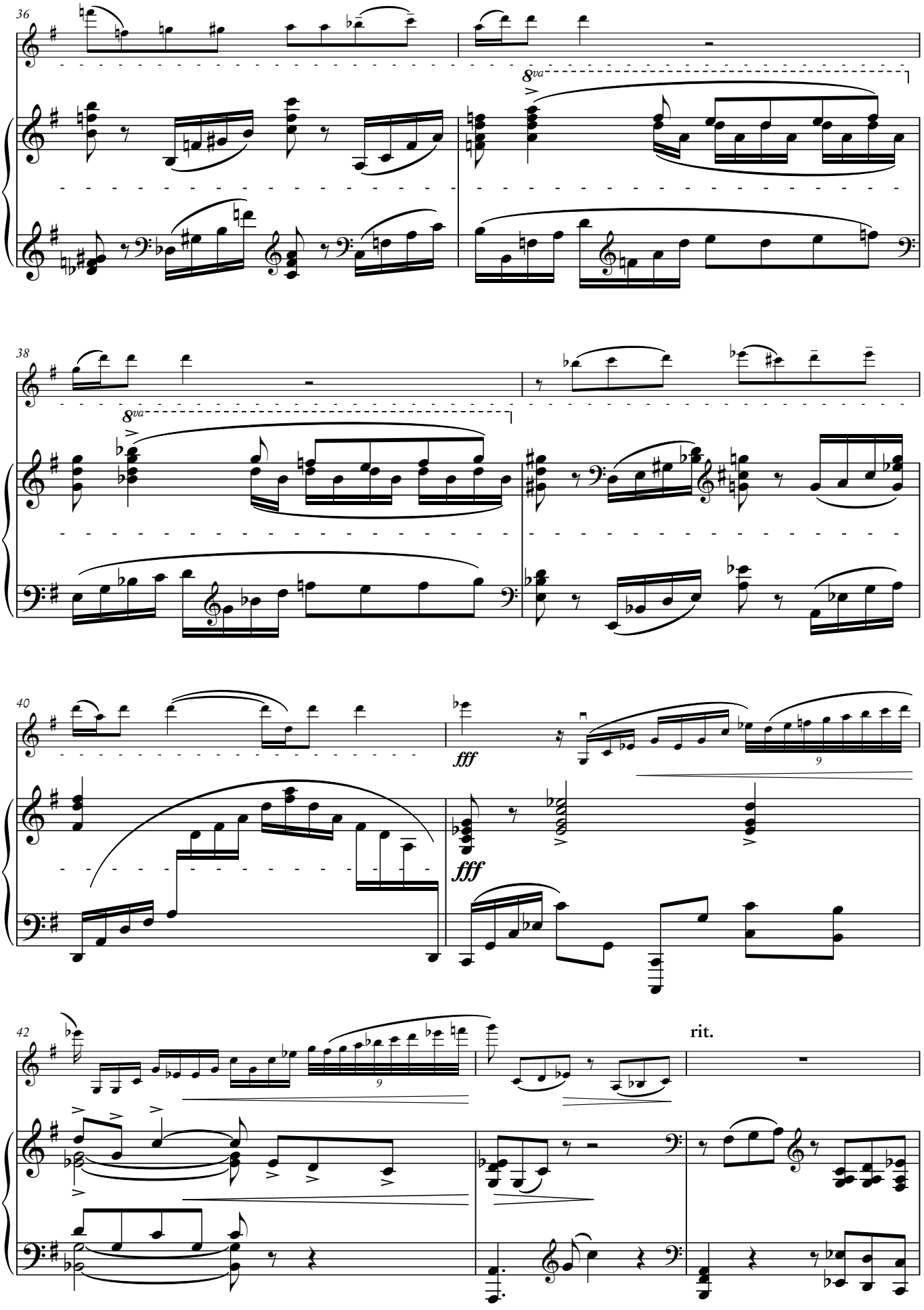
36
8va
38
8va
40
fff
fff
9
42
9
rit.

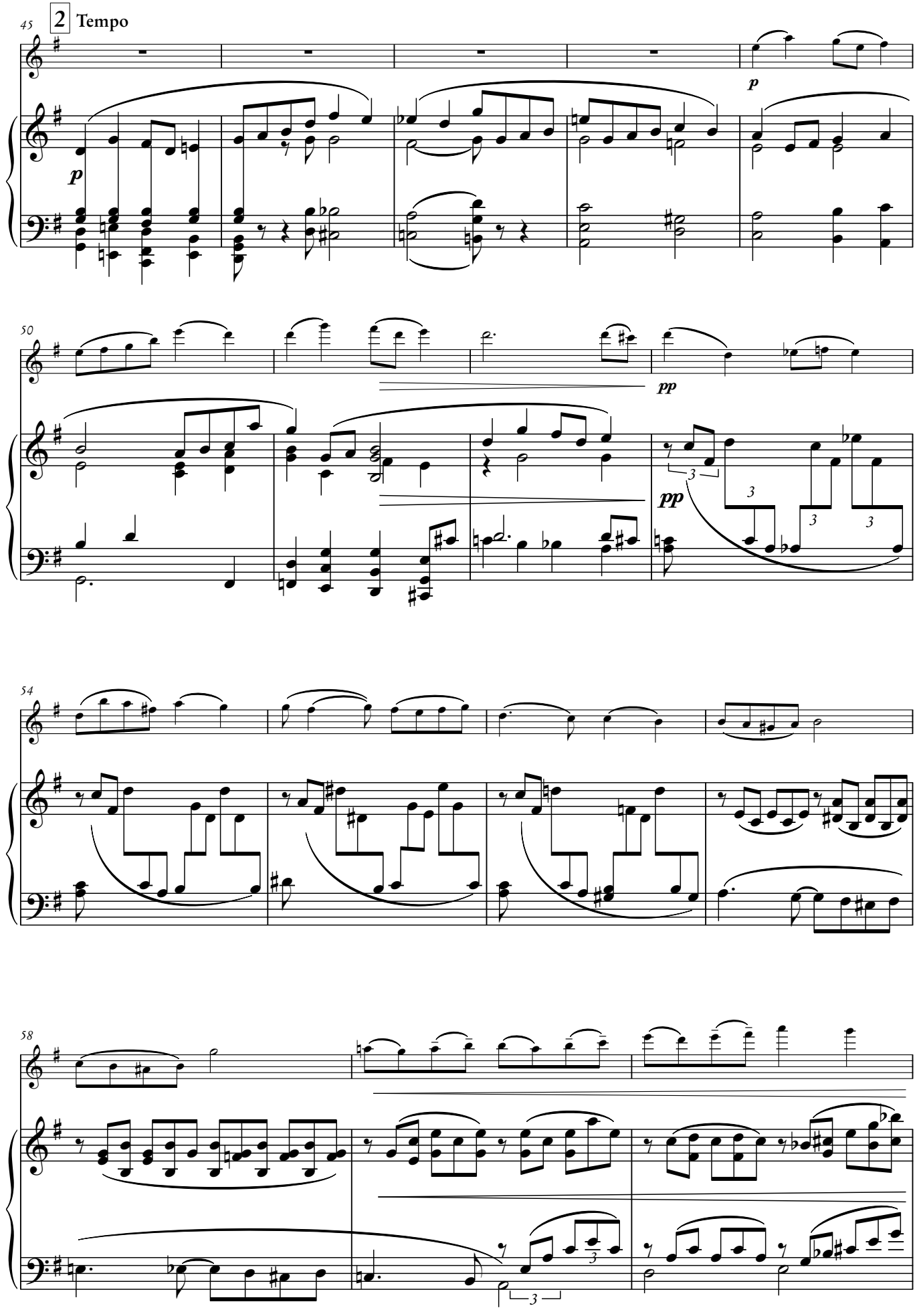
45
2 Tempo
p
p
50
pp
pp
3
3
3
3
54
58
3
3

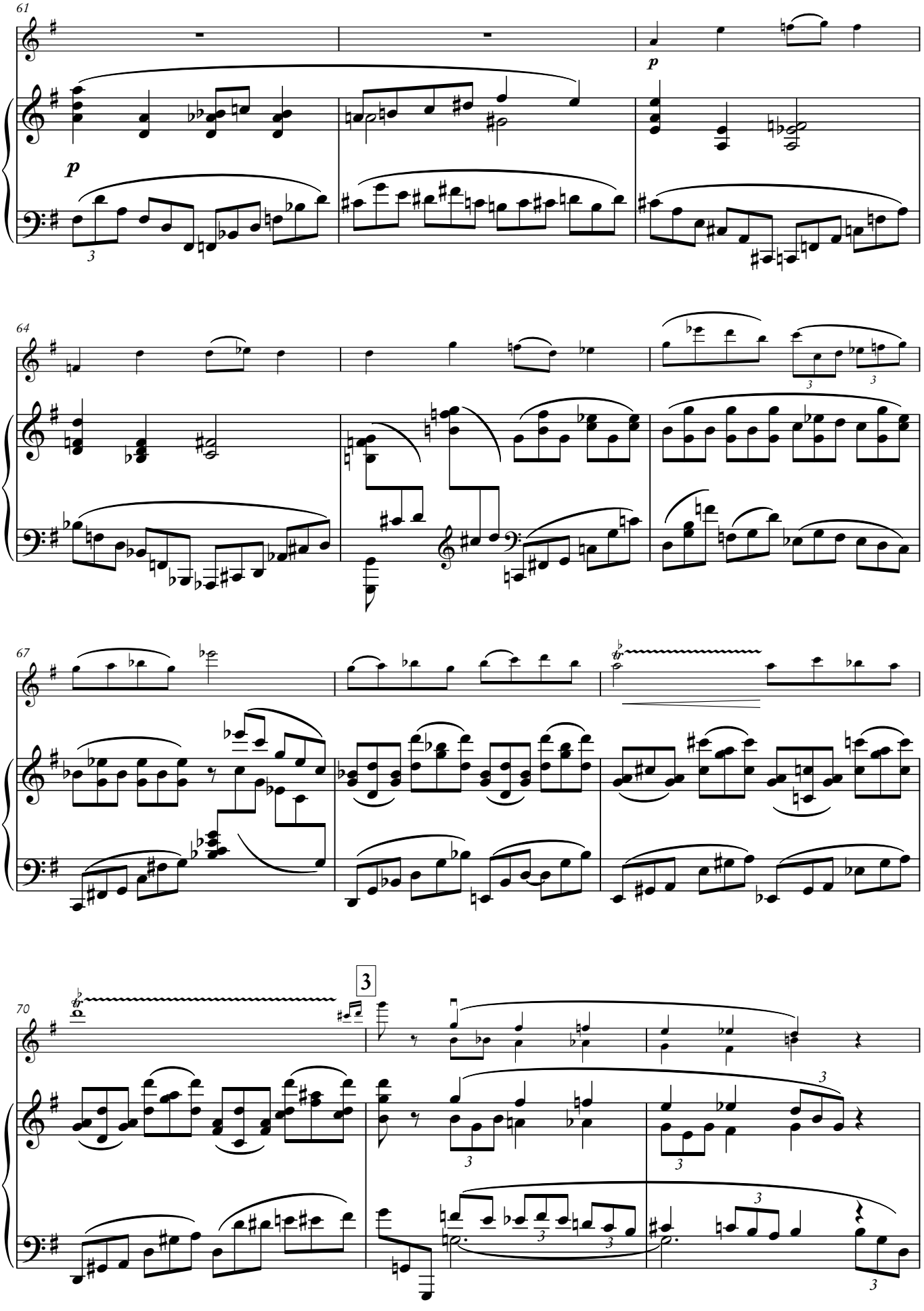
61
p
p
64
67
70
3

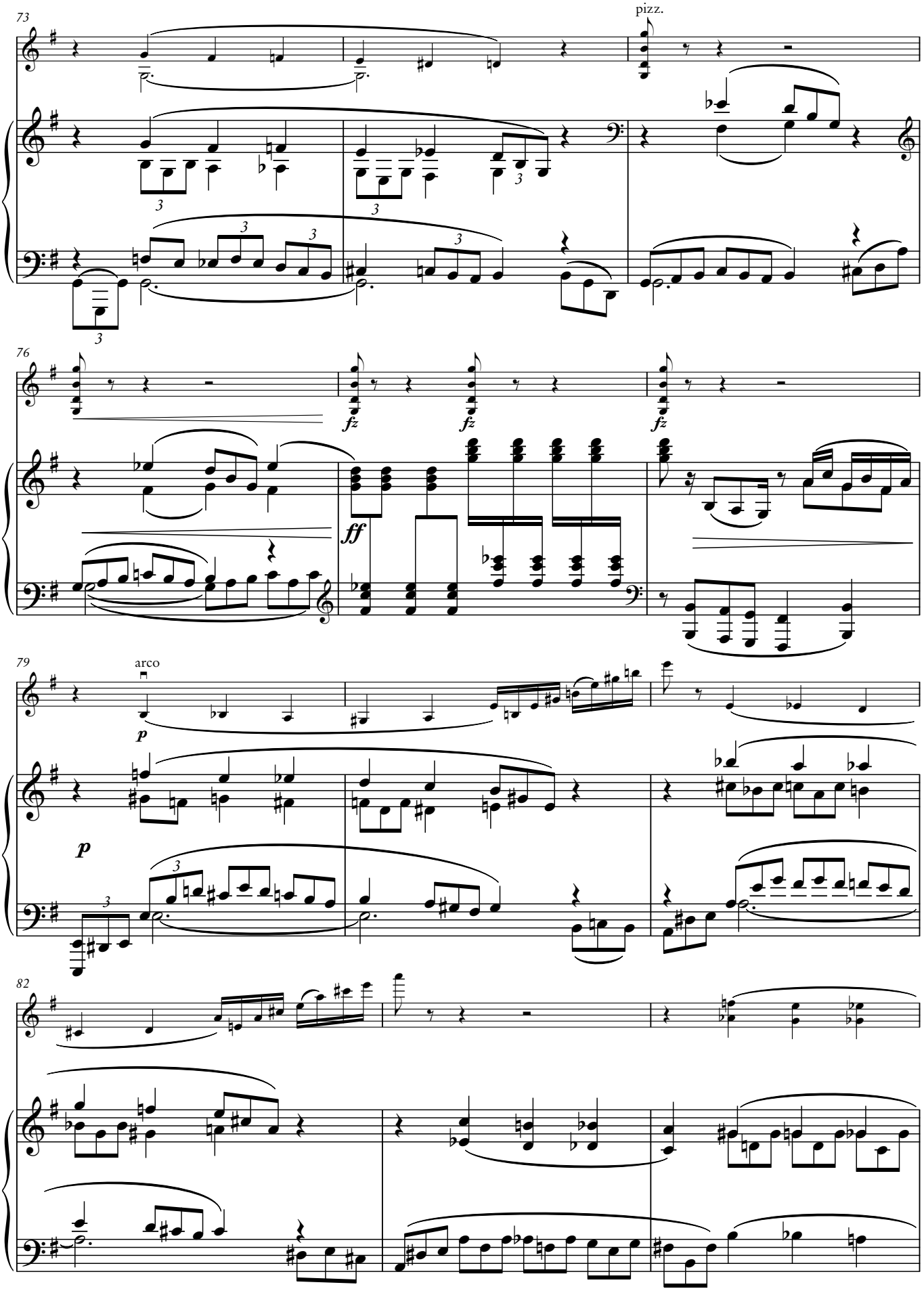
73
pizz.
76
fz
fz
fz
ff
79
arco
p
p
82

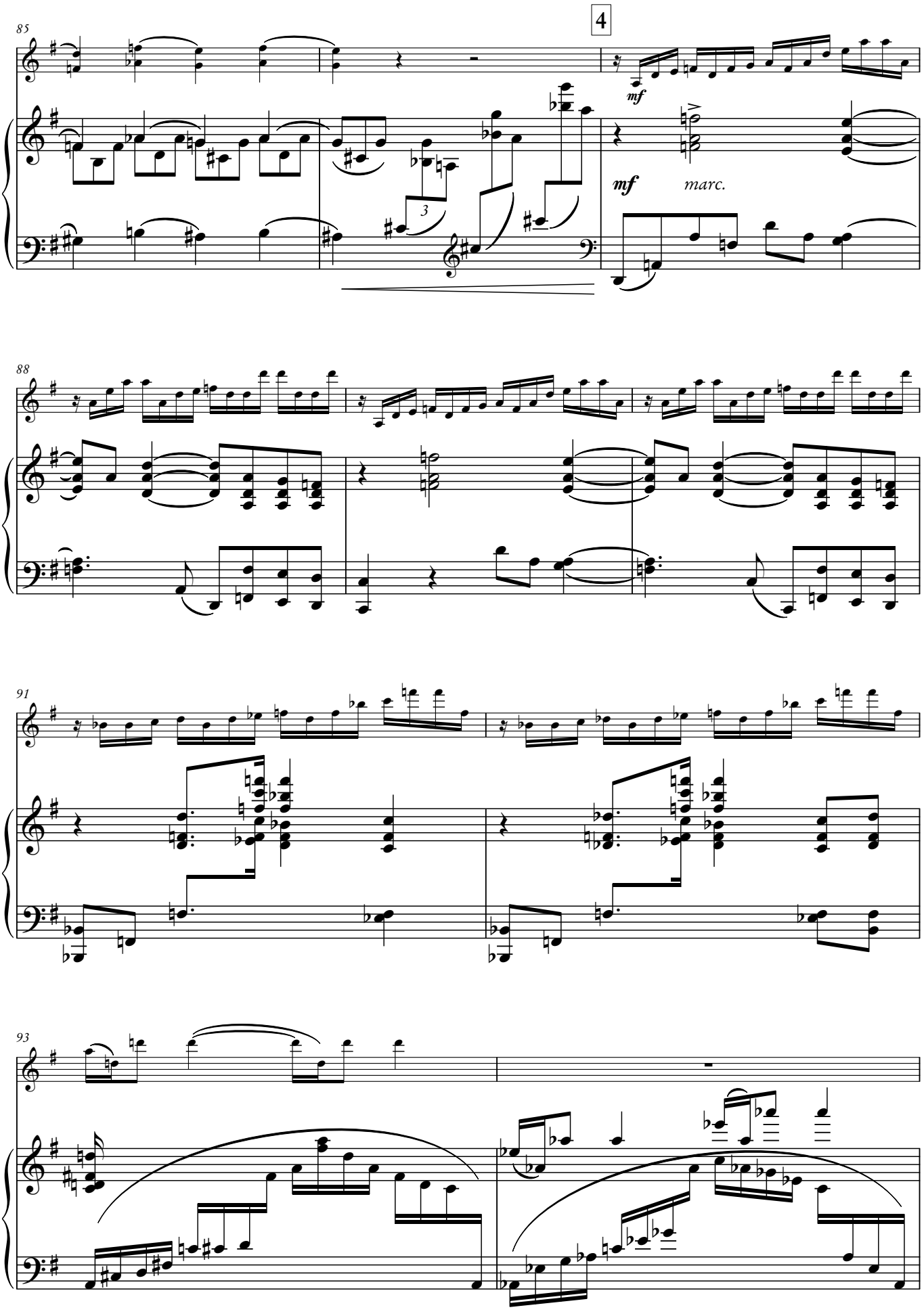
85
4
mf
mf
marc.
3
88
91
93

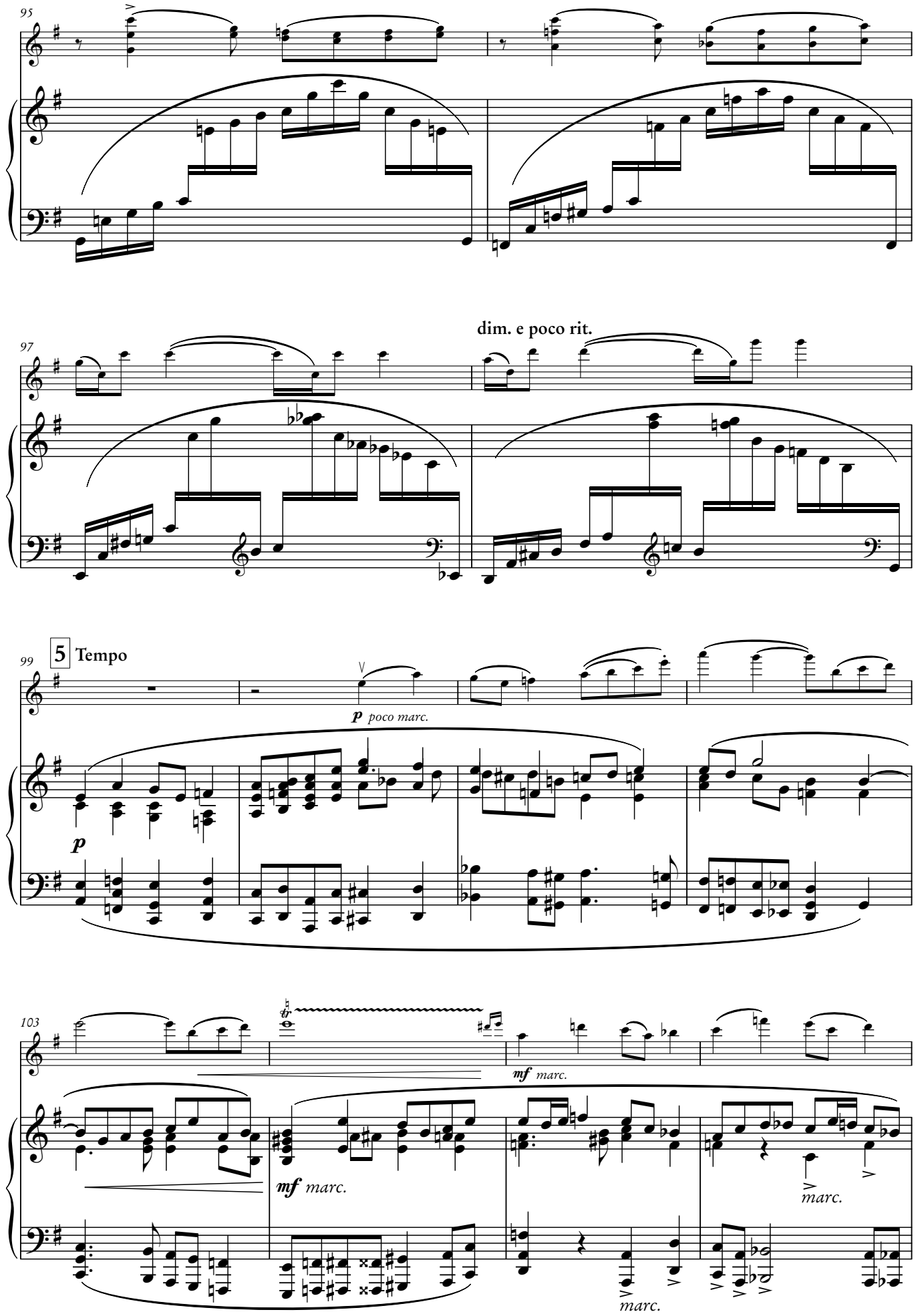
95
97
dim. e poco rit.
99
5 Tempo
p poco marc.
p
103
mf marc.
mf marc.
marc.
marc.

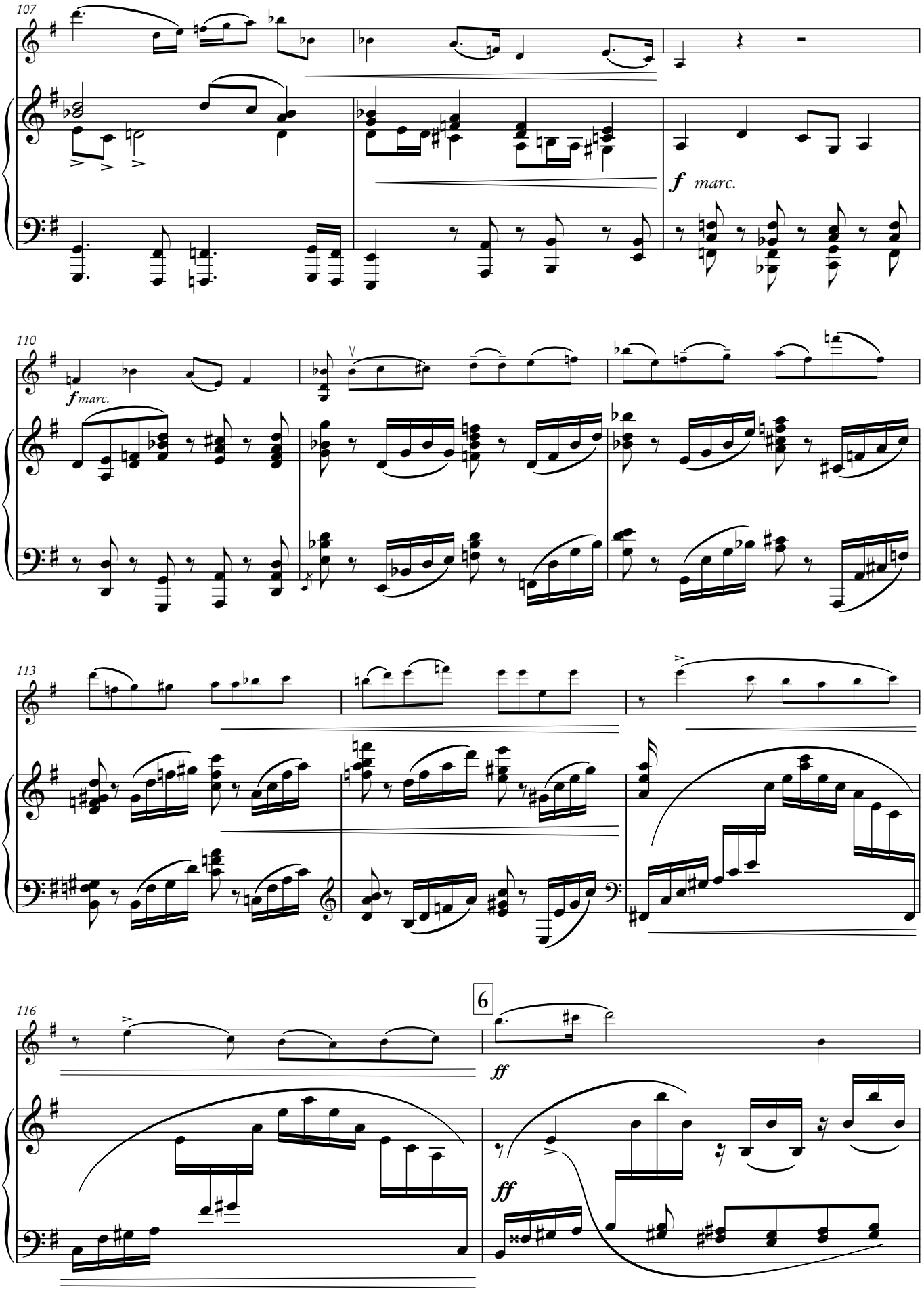
107
f marc.
110
f marc.
113
116
6
ff
ff

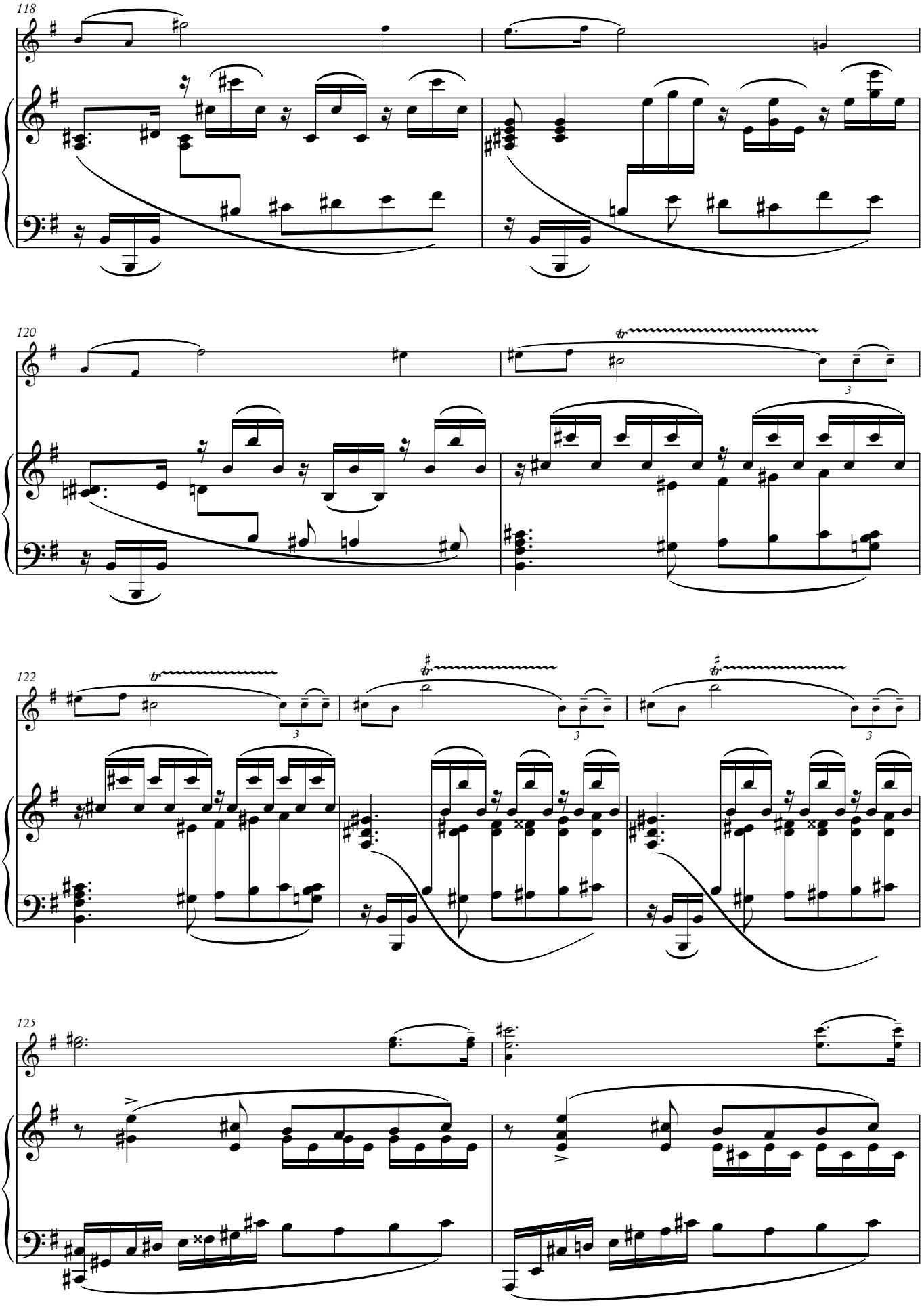
118
120
122
125

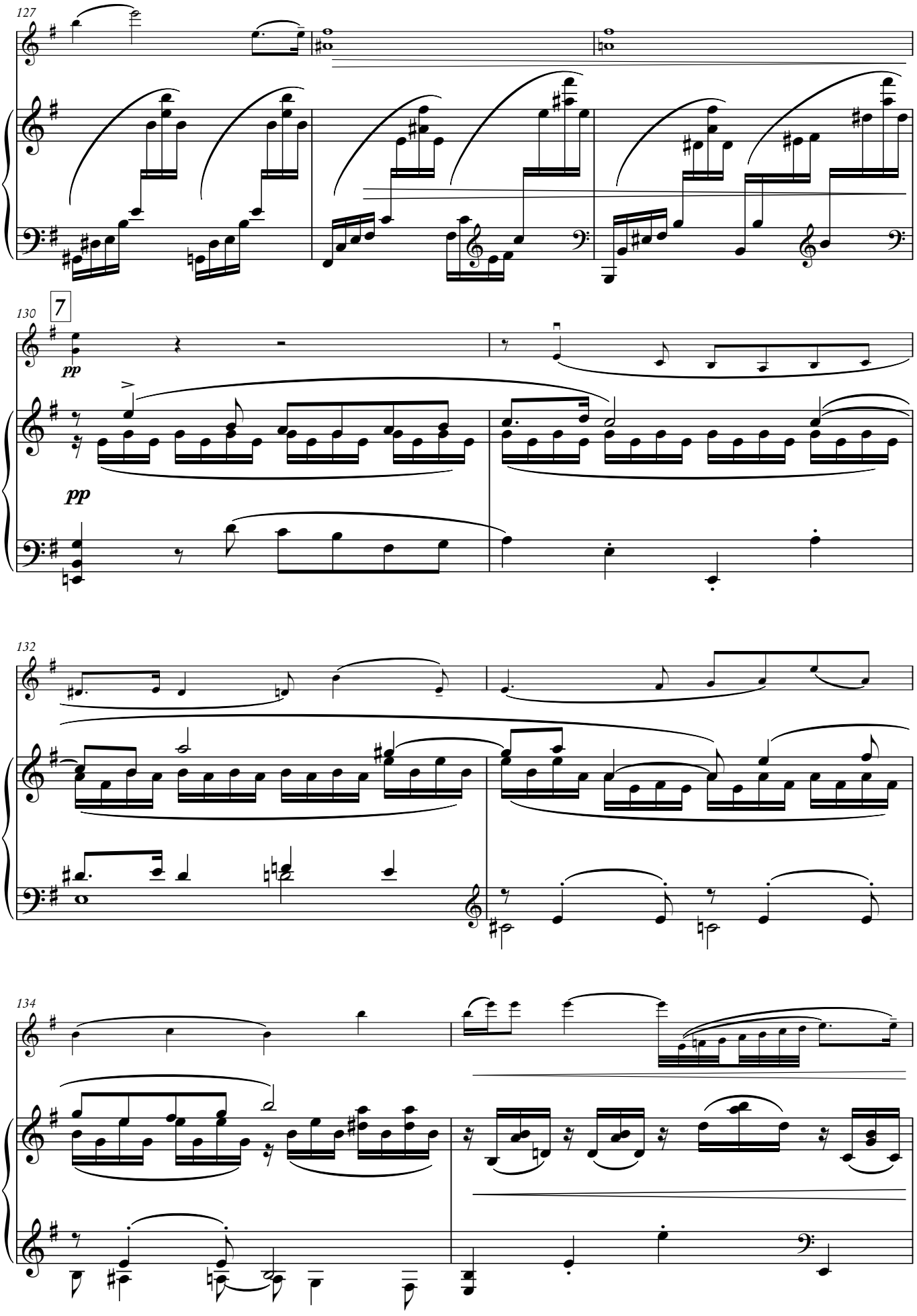
127
130
7
pp
pp
132
134

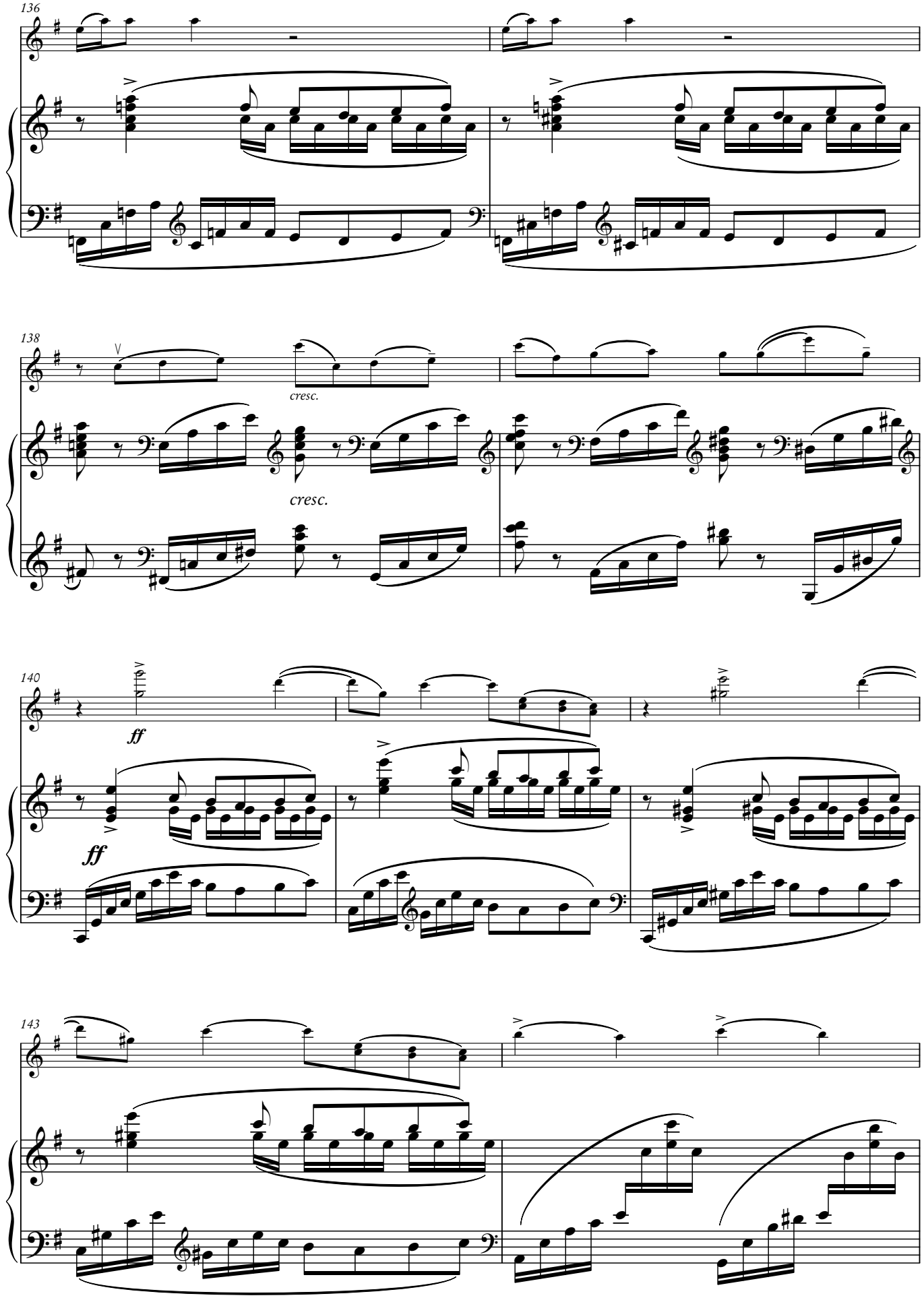
136
138
cresc.
cresc.
140
ff
ff
143

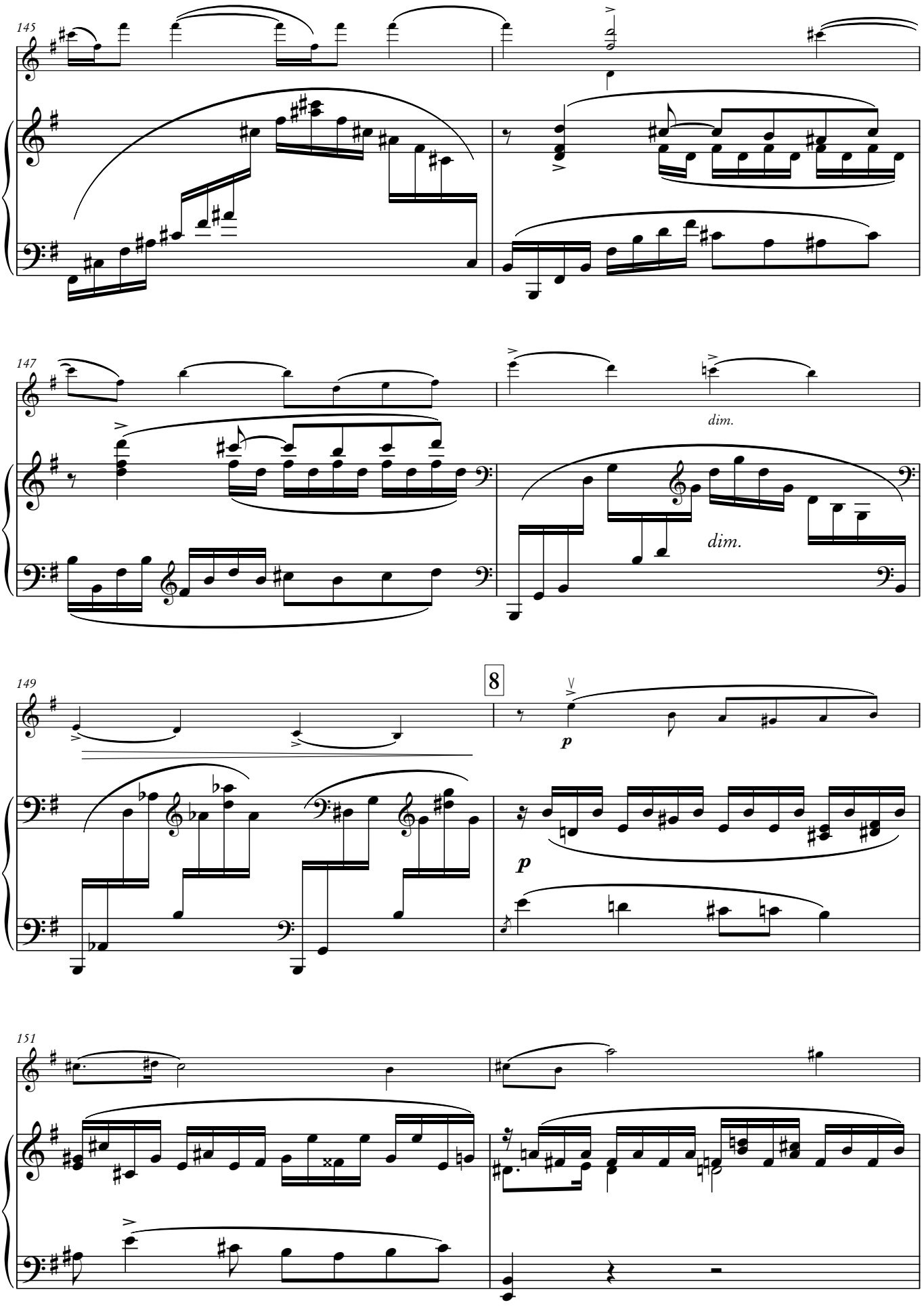
145
147
dim.
dim.
149
8
p
p
151

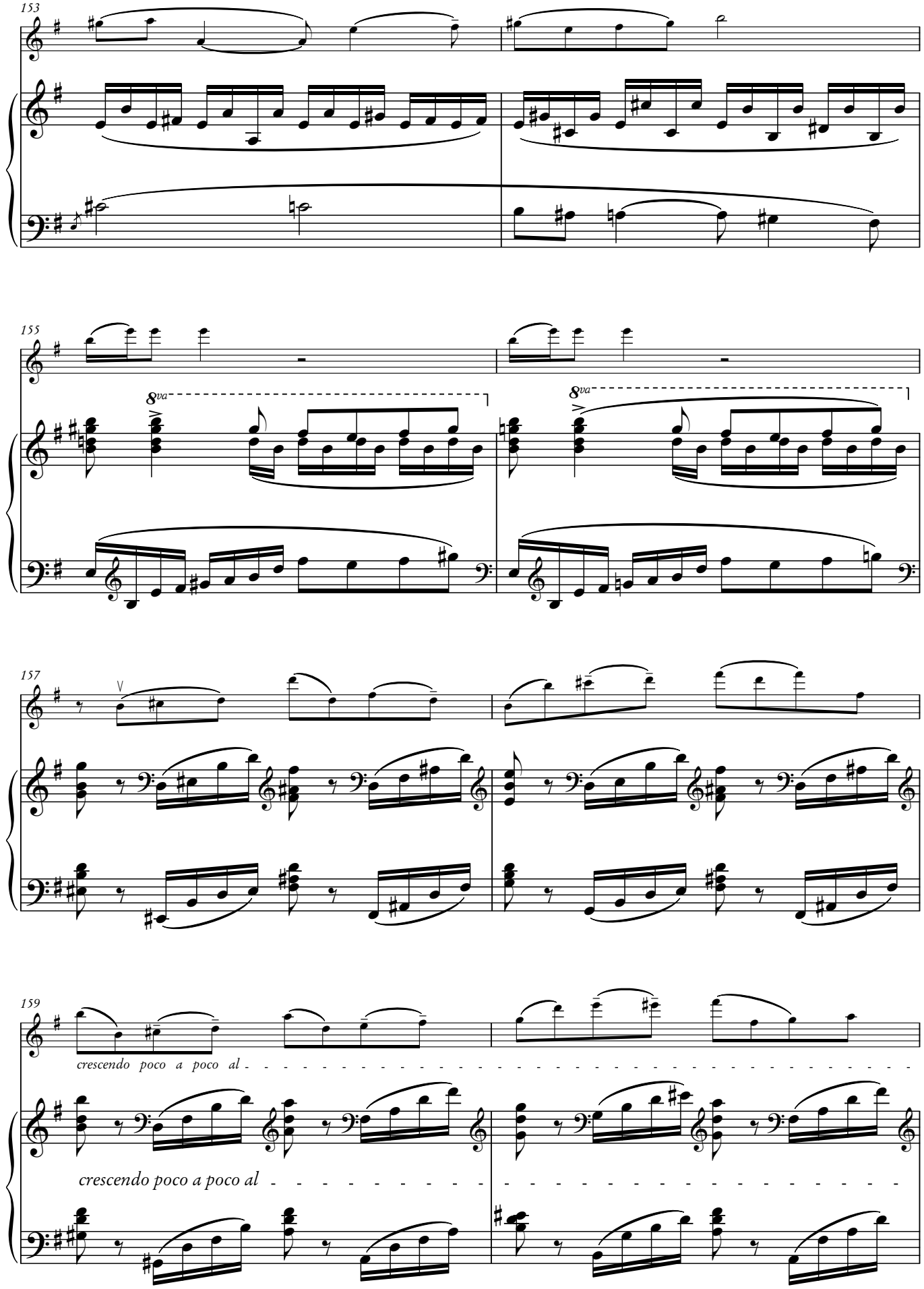
153
155
8va
8va
157
159
crescendo poco a poco al
crescendo poco a poco al

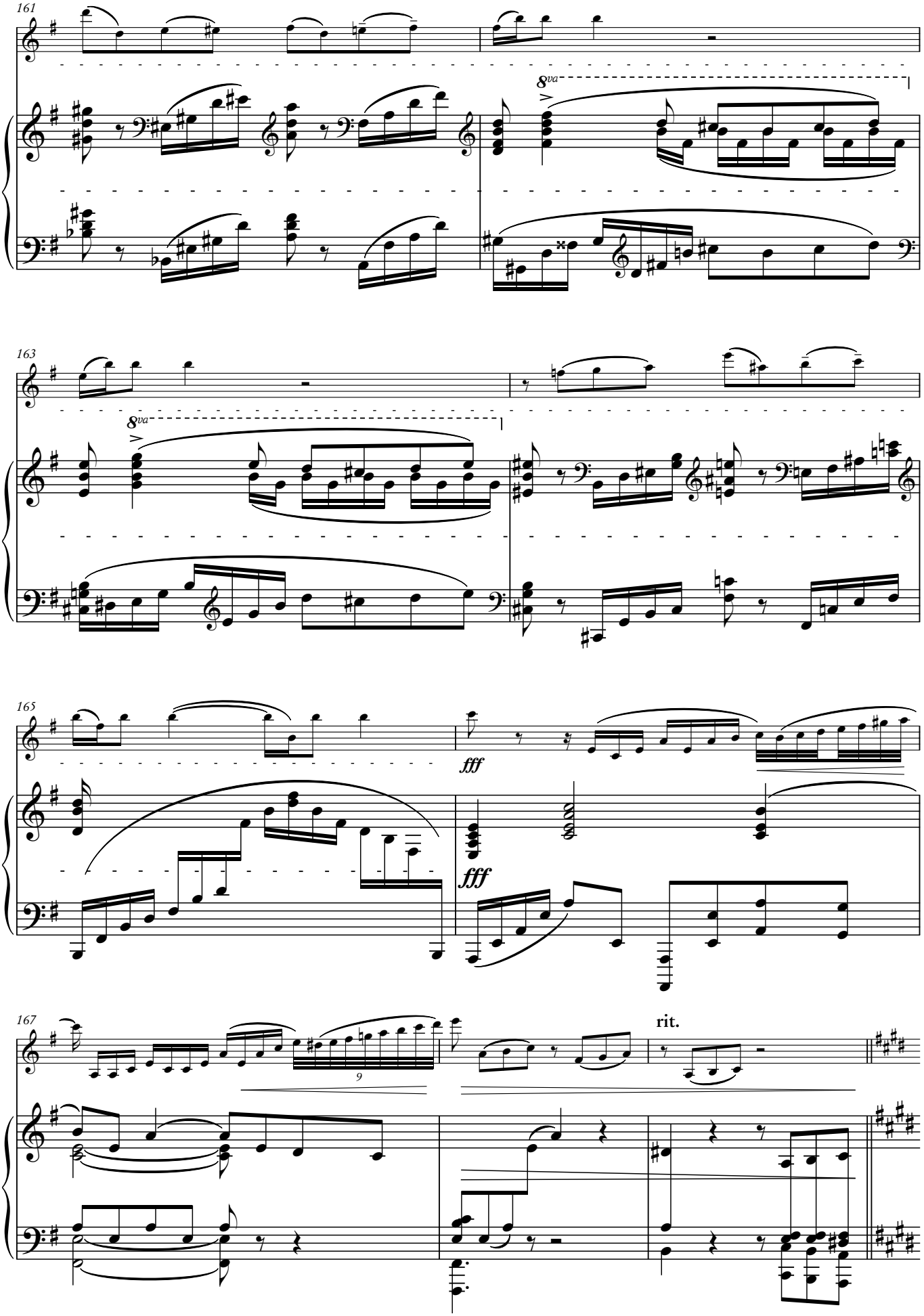
161
8va
163
8va
165
fff
fff
167
9
rit.

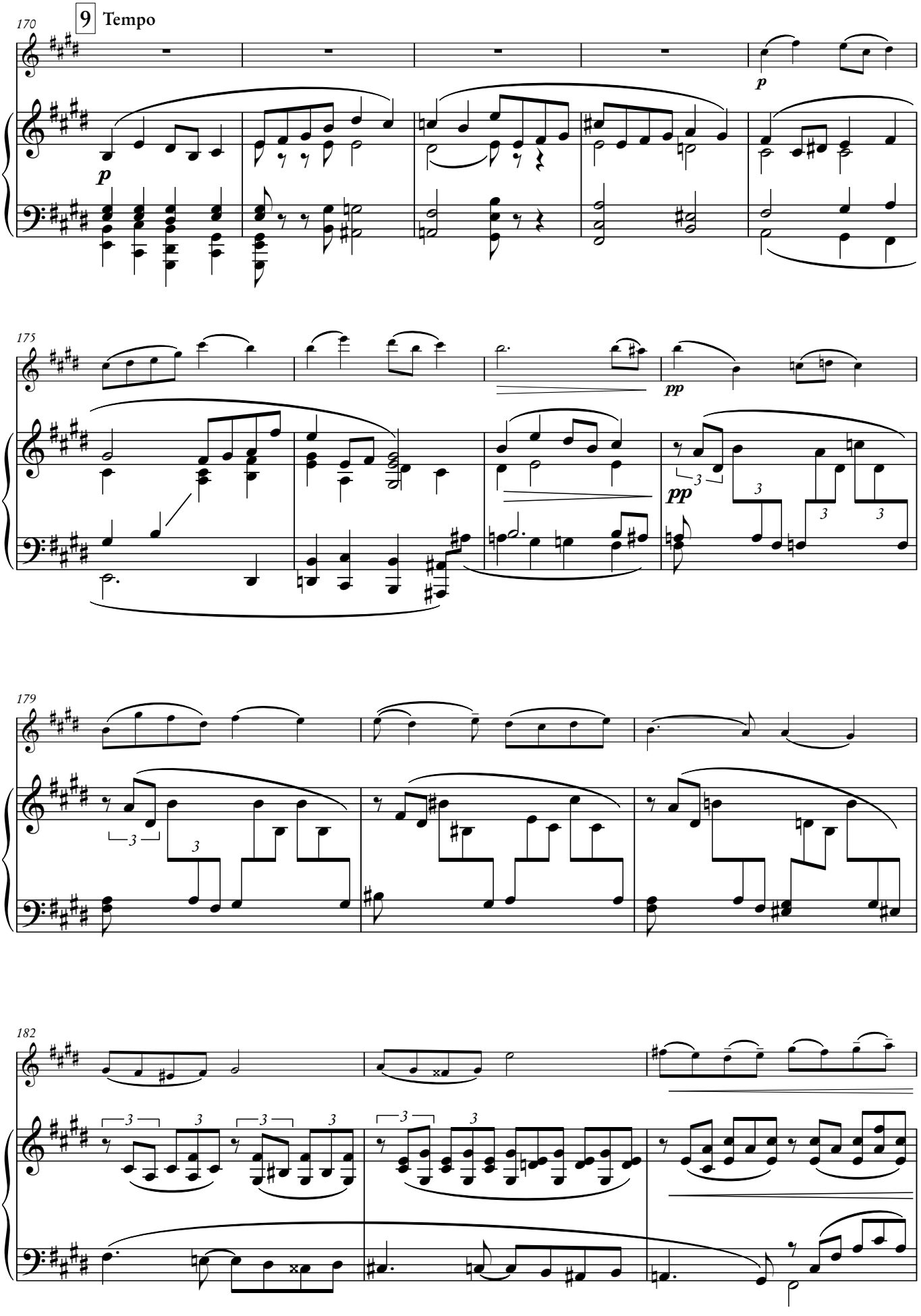
170
9 Tempo
p
175
pp
179
182

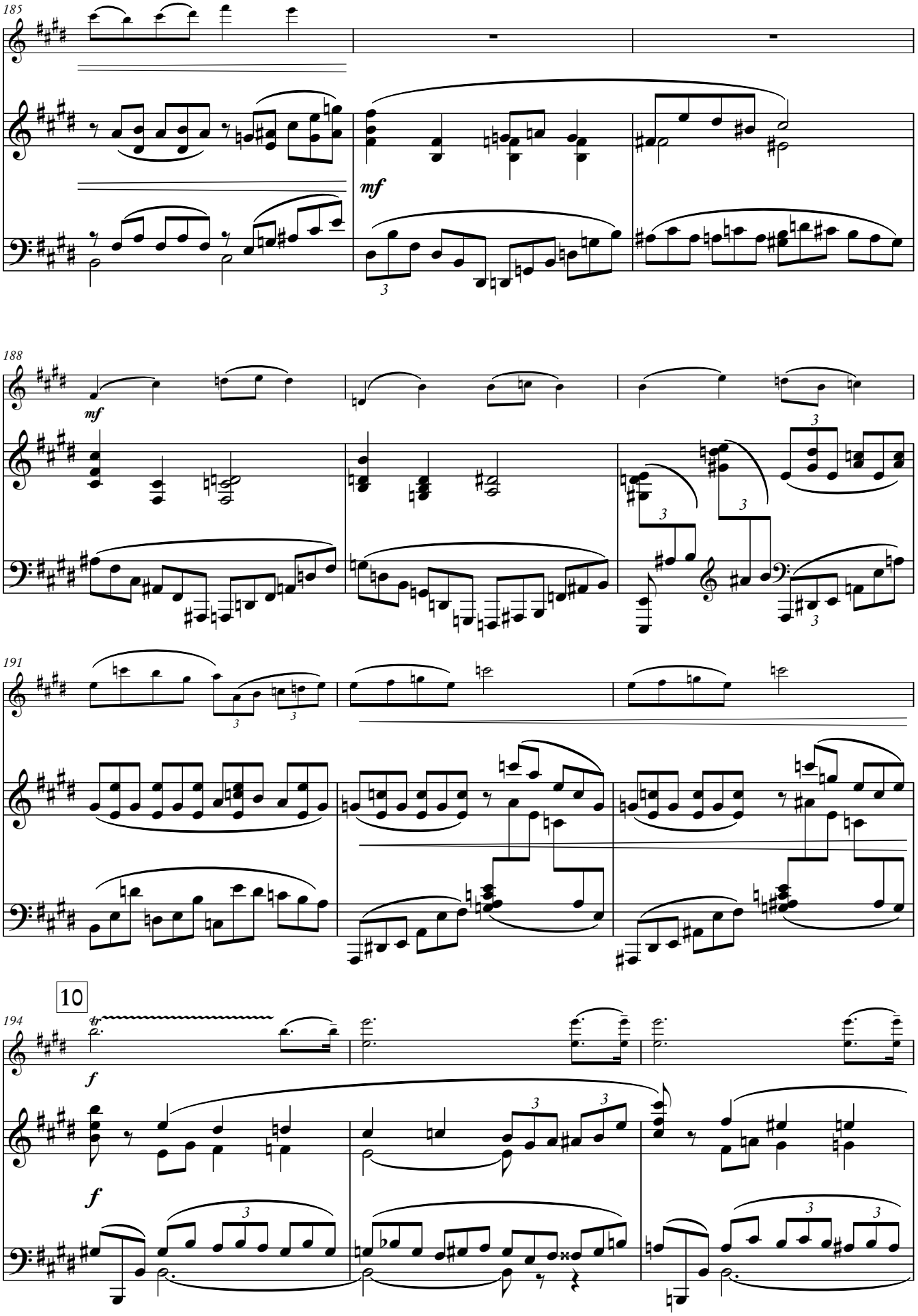
185
mf
188
mf
191
10
194
f
f

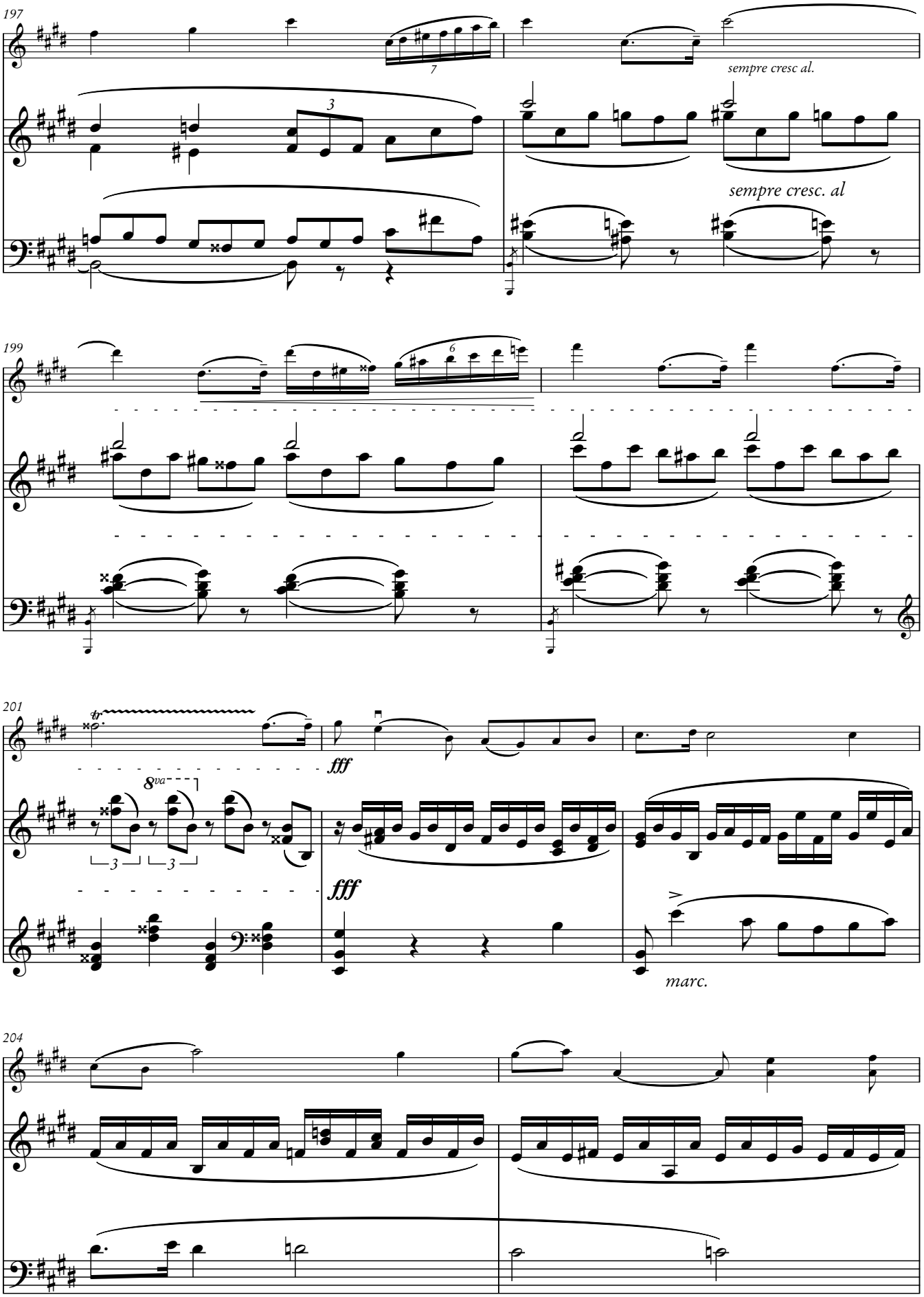
197
sempre cresc al.
sempre cresc. al
199
201
fff
8va
fff
marc.
204

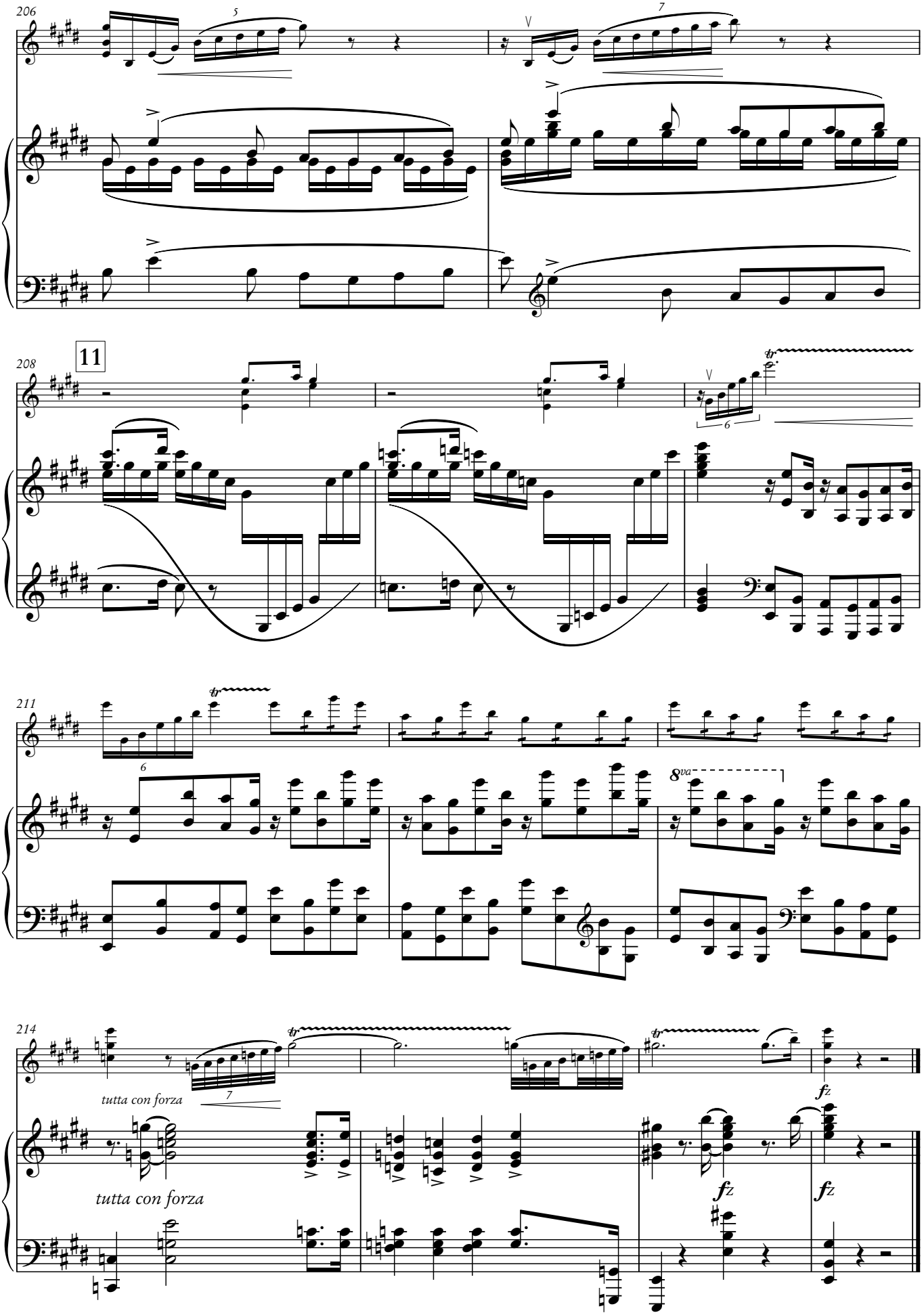
206
208
11
211
8va
214
tutta con forza
tutta con forza
fz
fz
fz

II

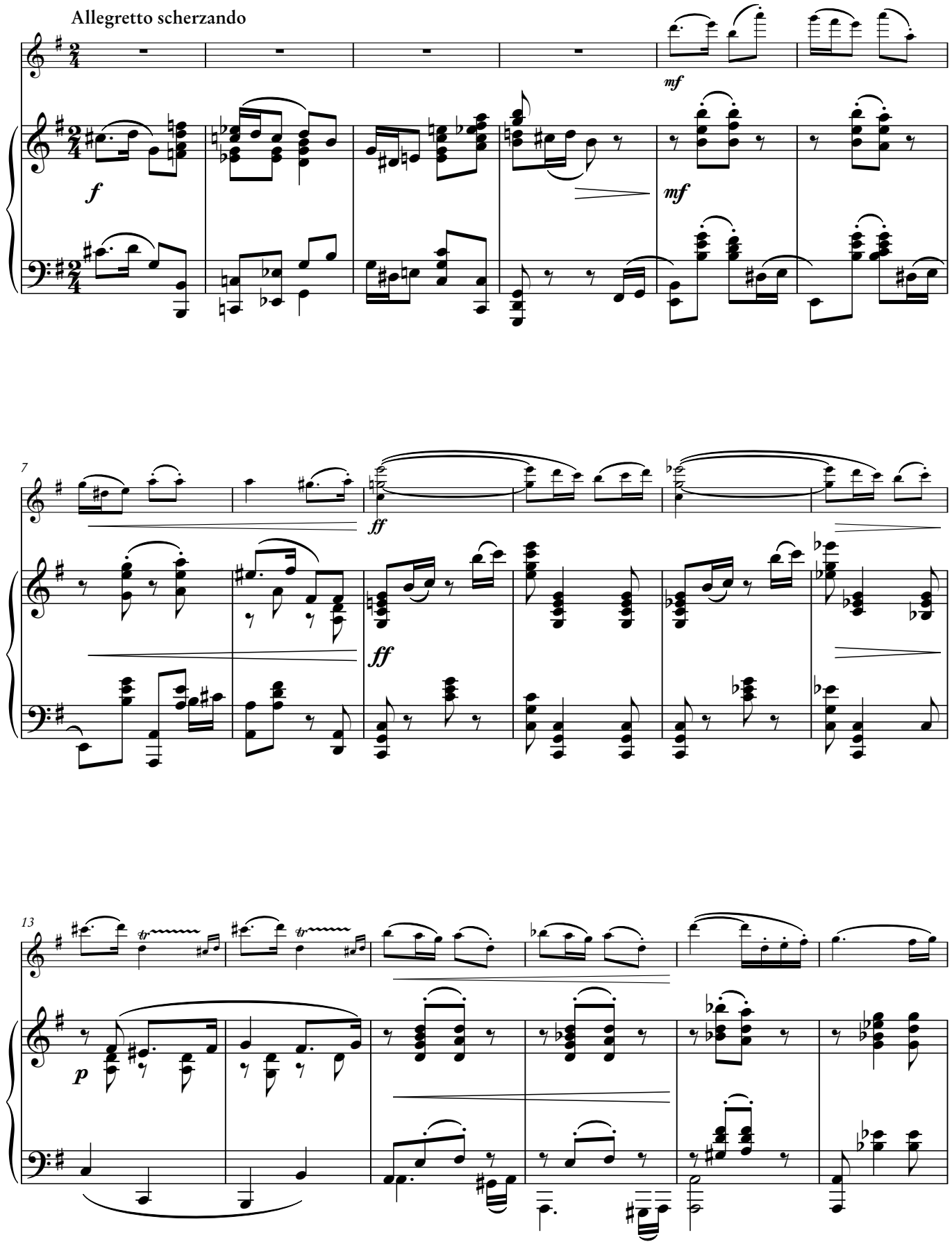

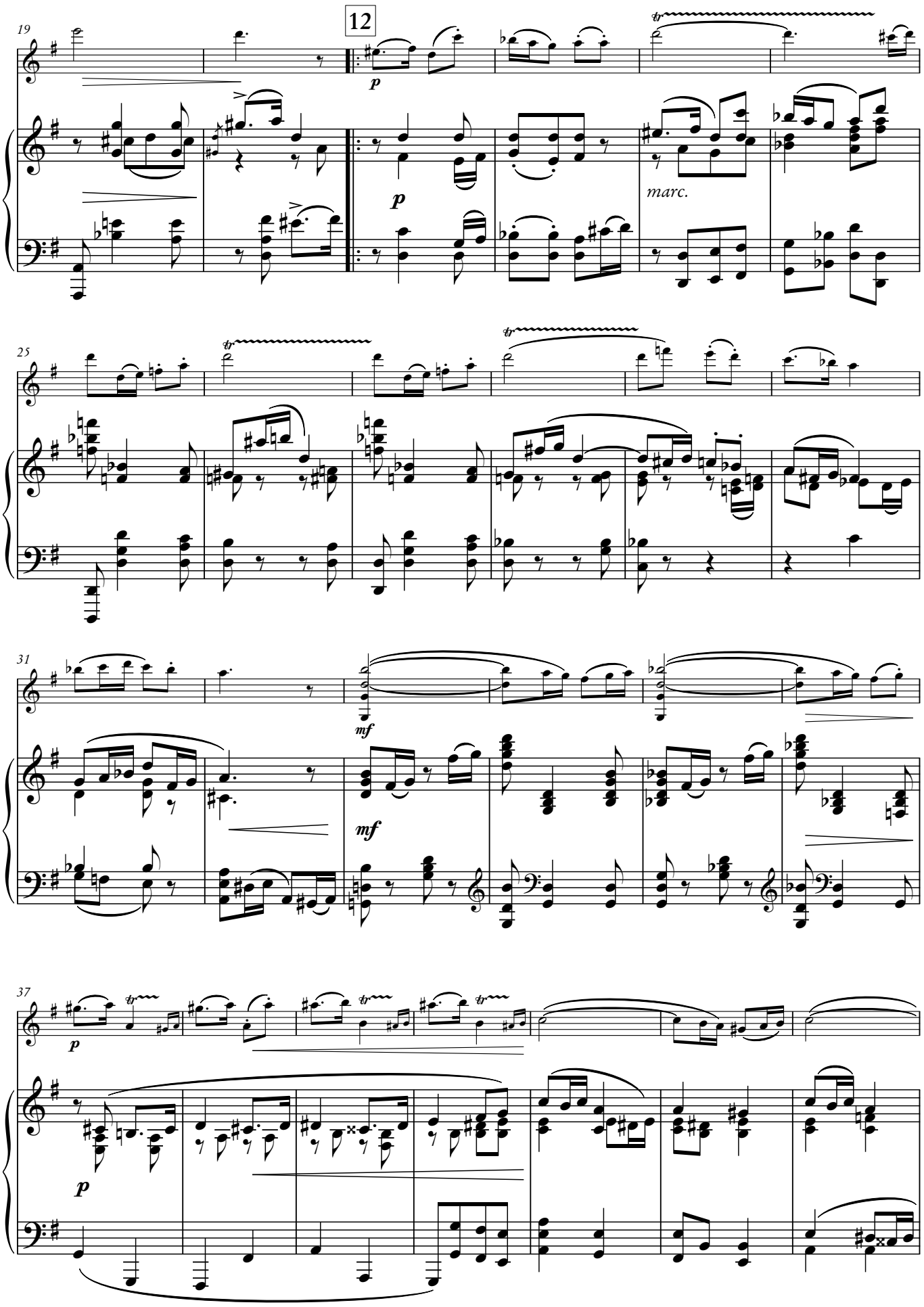
19
12
p
p
marc.
25
tr
tr
31
mf
mf
37
p
p
tr
tr
tr

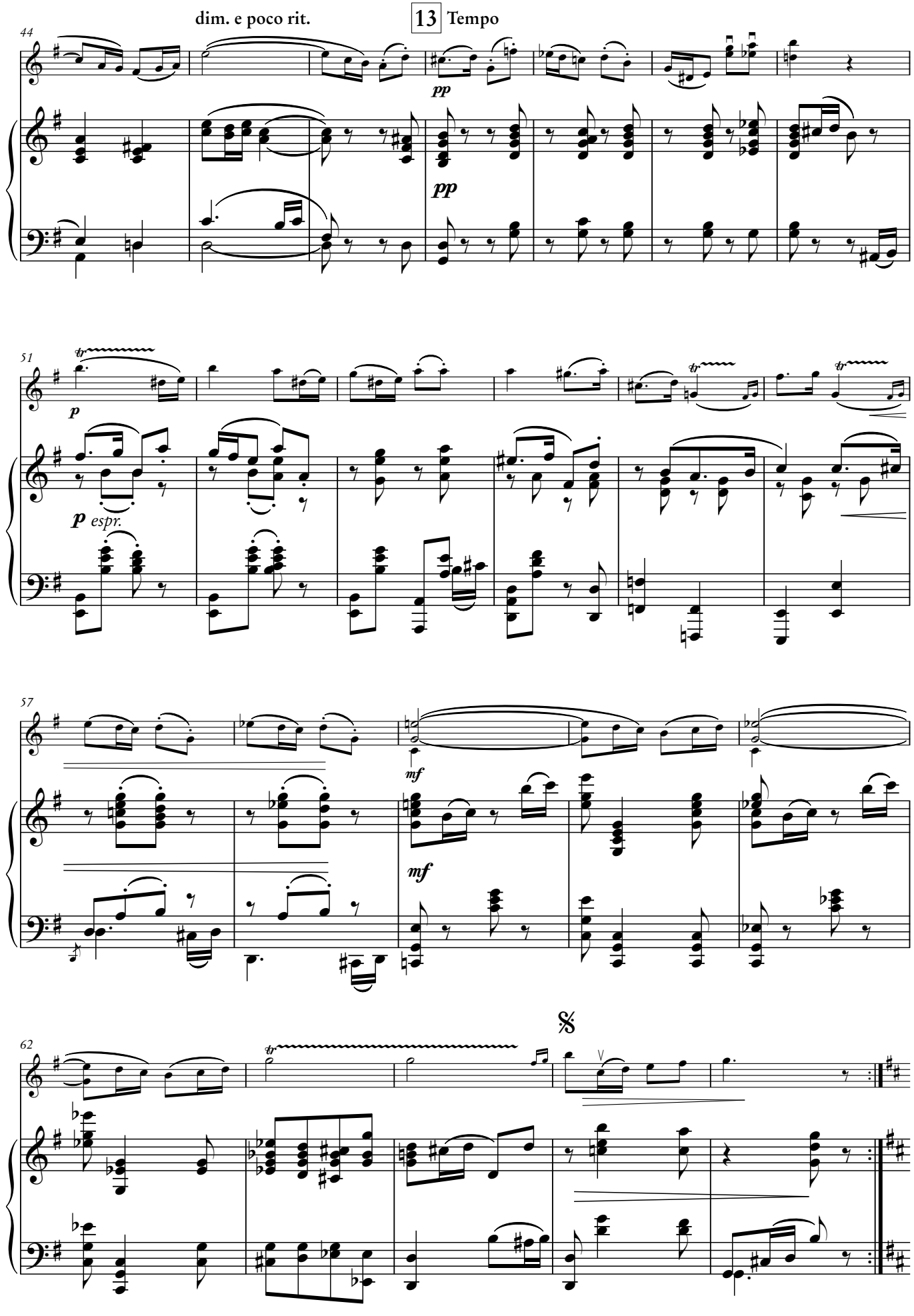
dim. e poco rit.
13 Tempo
44
pp
pp
51
tr
p
p espr.
57
mf
mf
62
tr
𝄋

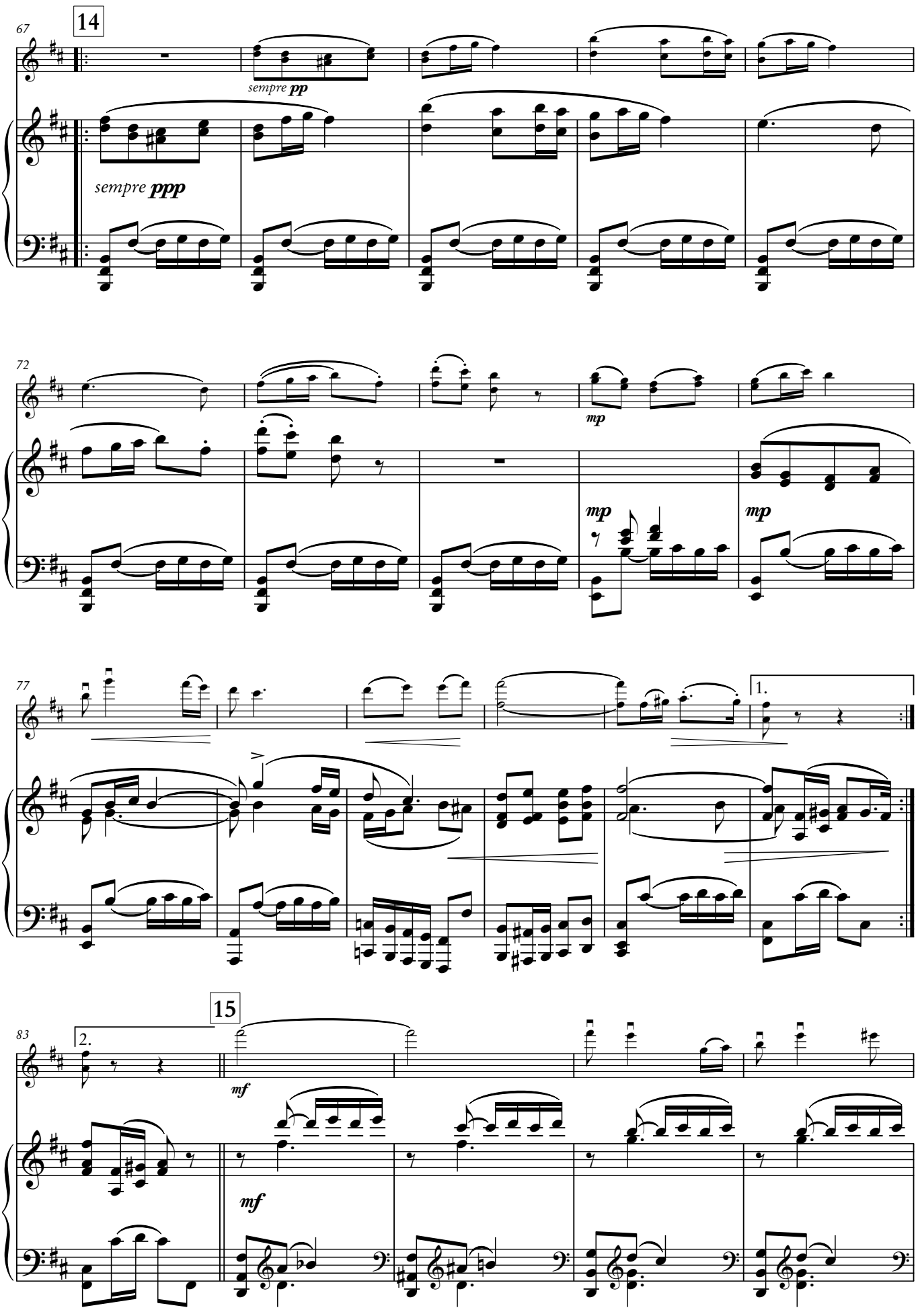
67
14
sempre pp
sempre ppp
72
mp
mp
mp
77
1.
83
2.
15
mf
mf

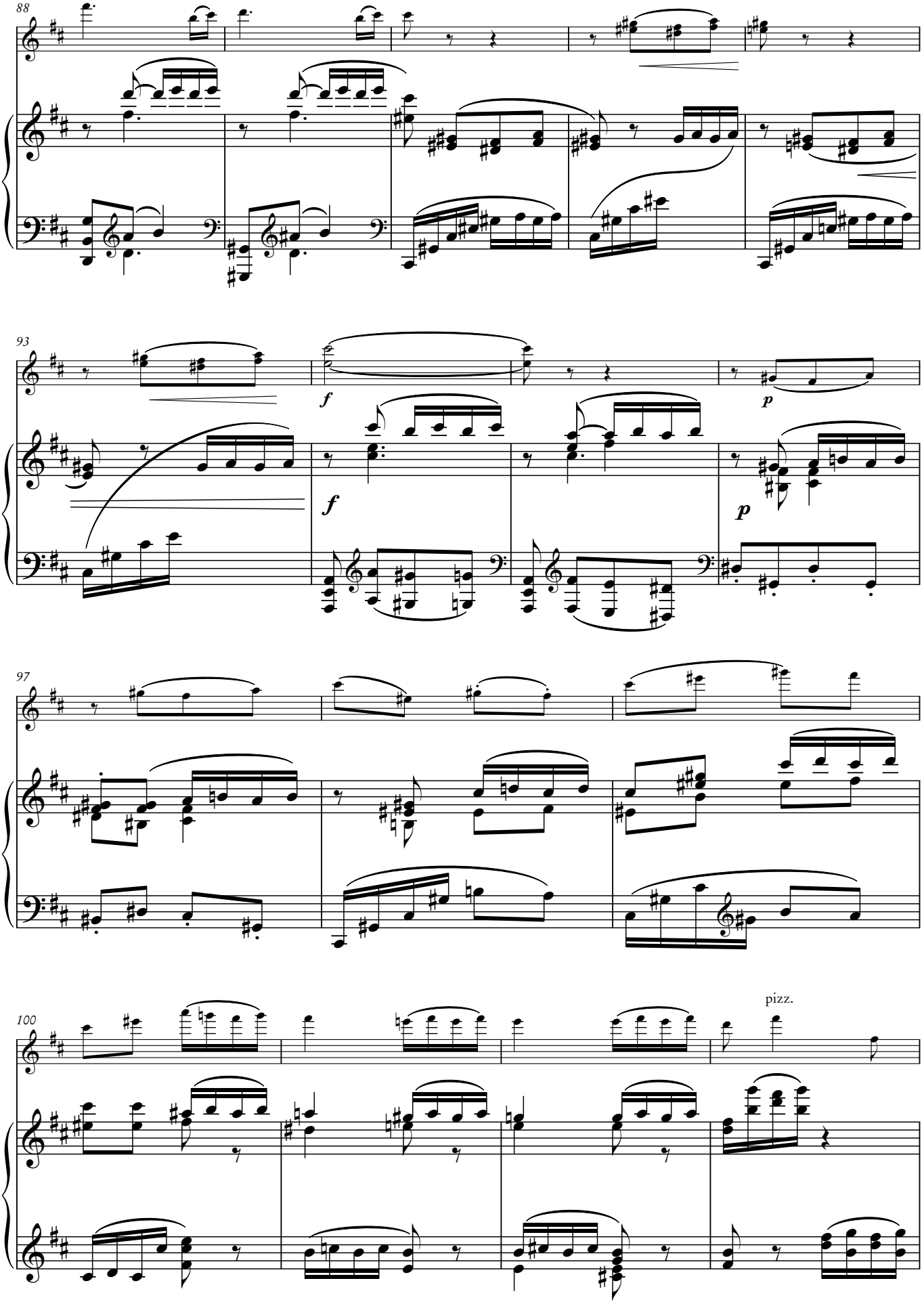
88
93
f
f
p
p
97
100
pizz.

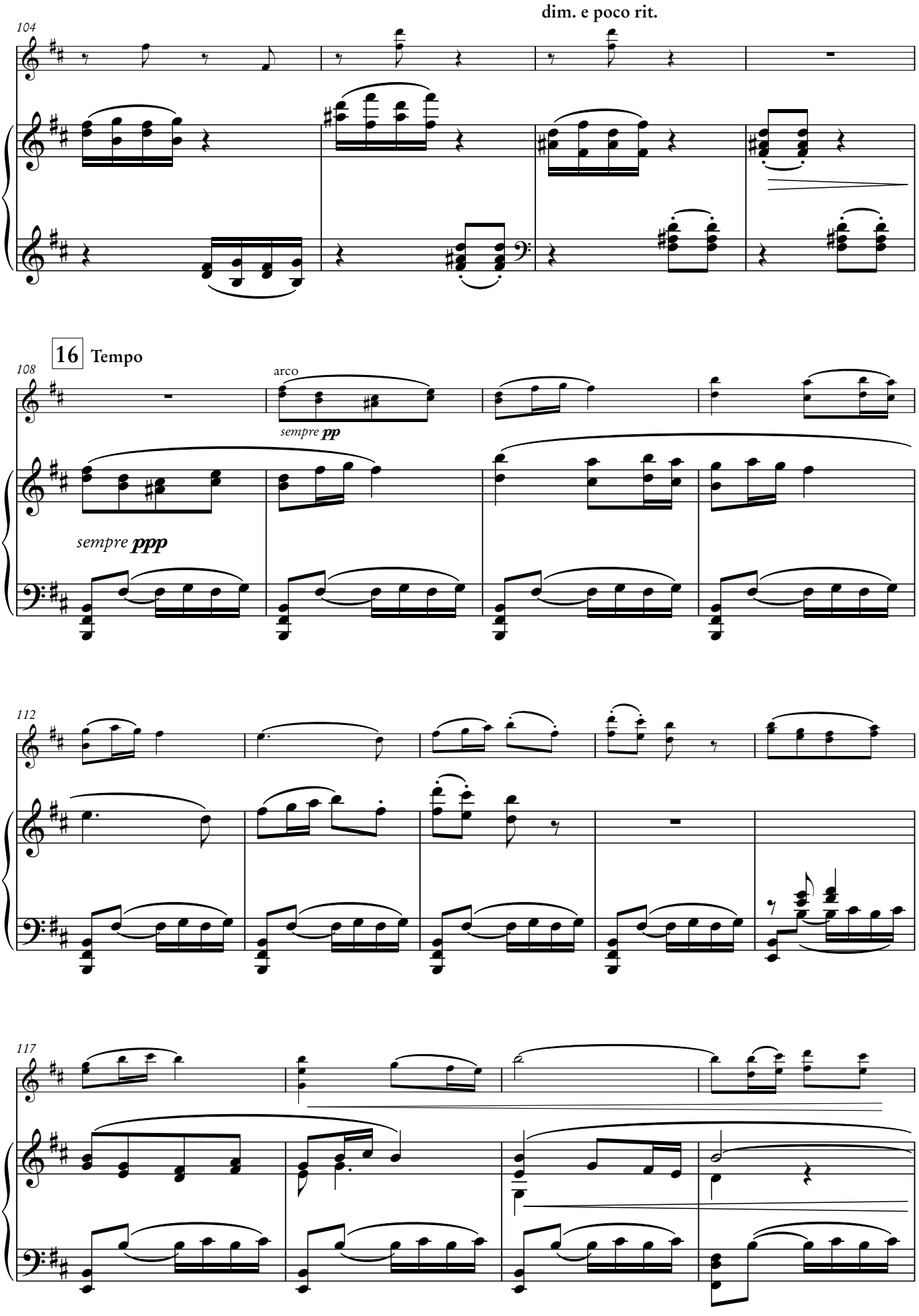
dim. e poco rit.
104
16 Tempo
108
arco
sempre pp
sempre ppp
112
117

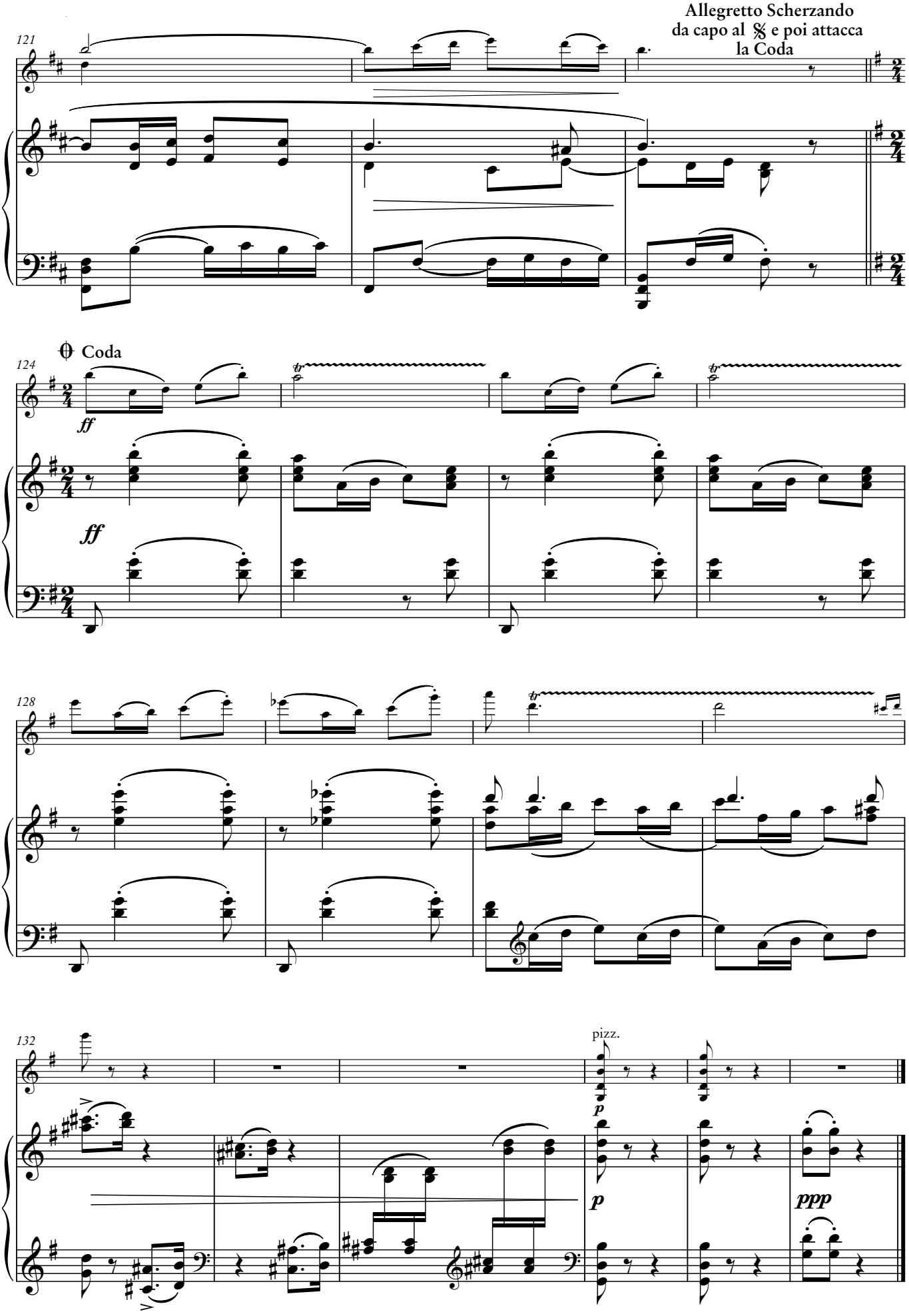
Allegretto Scherzando
da capo al 𝄋 e poi attacca
la Coda
121
Coda
124
ff
ff
128
132
pizz.
p
p
ppp

III

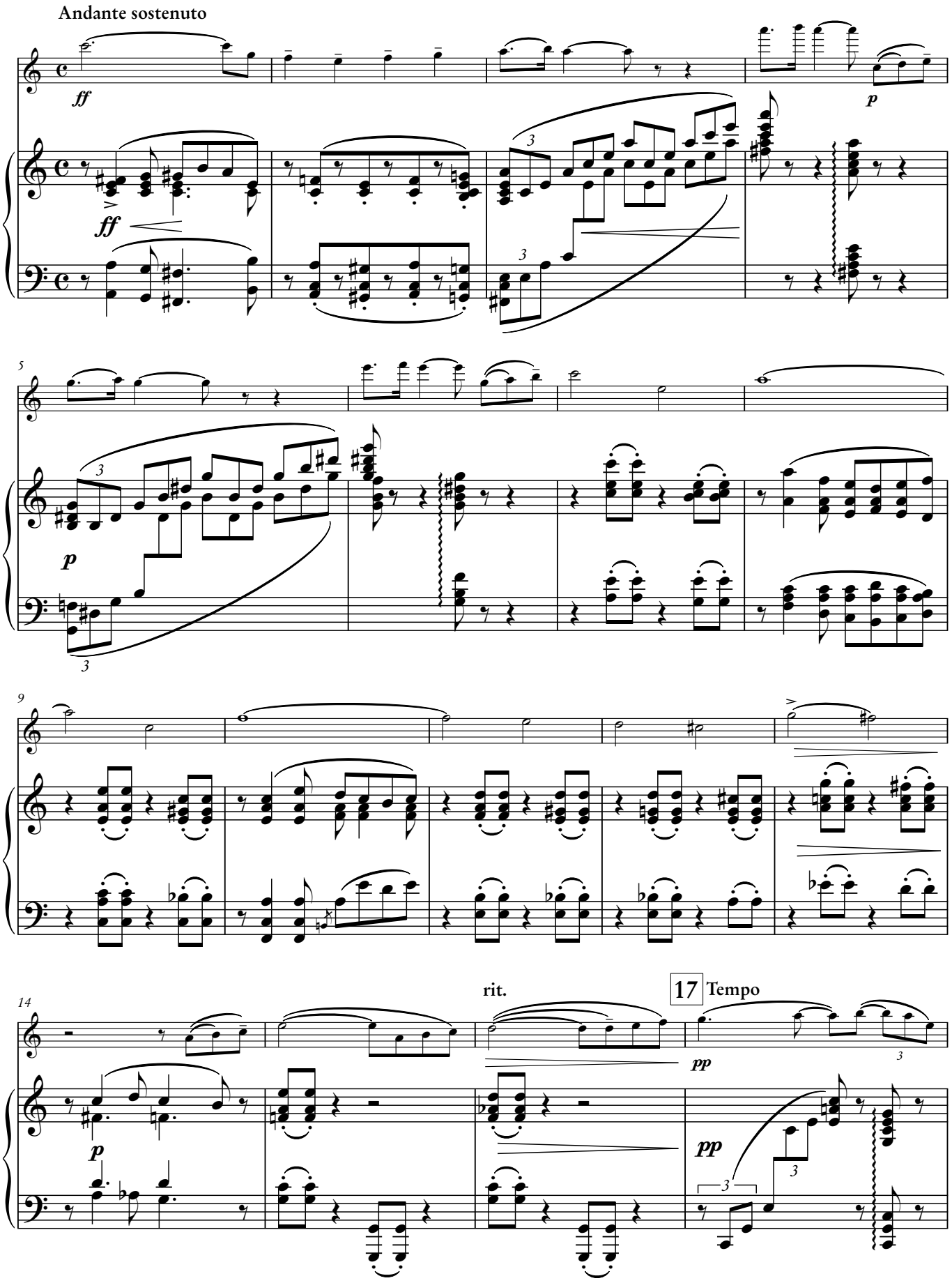

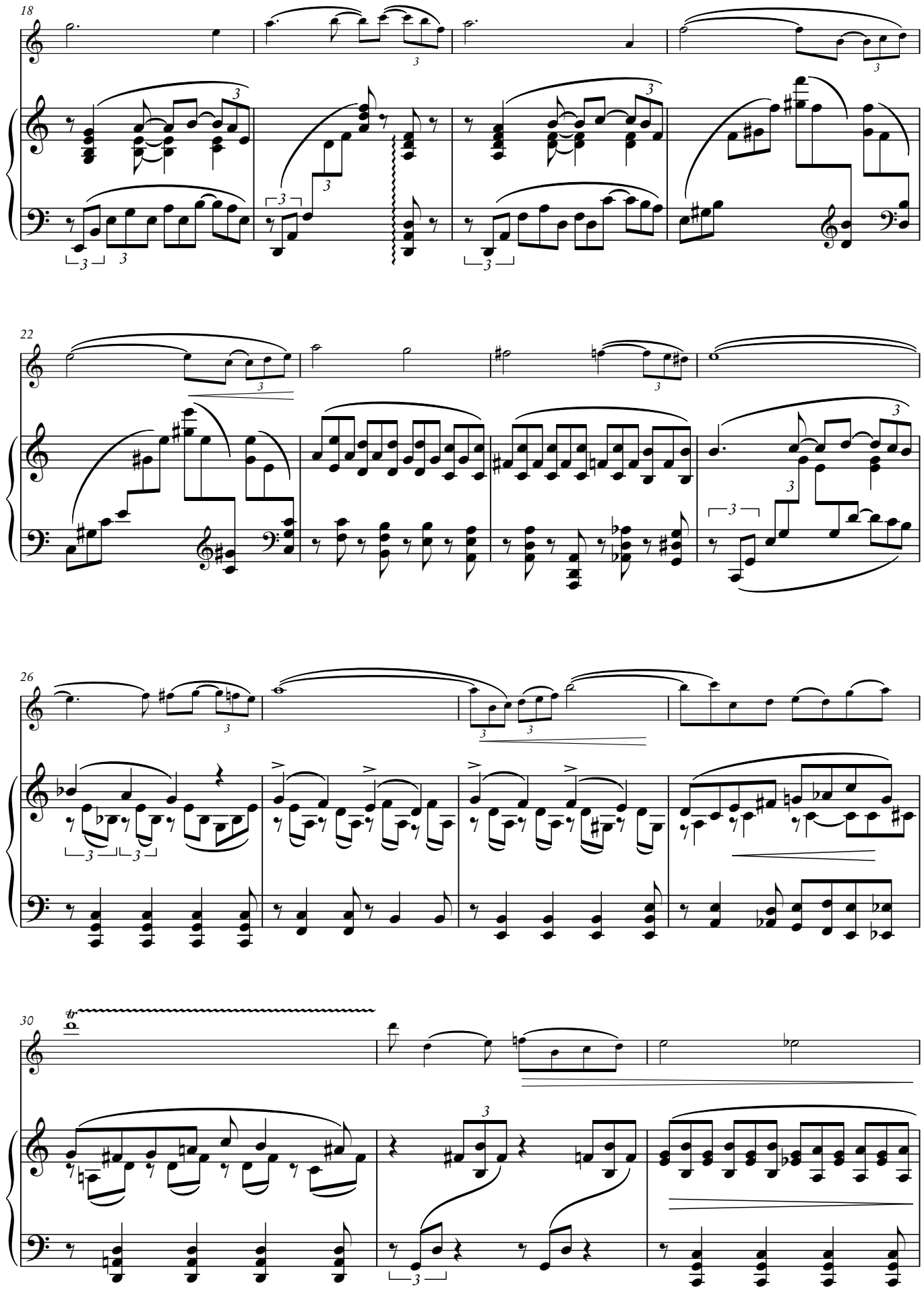
18
22
26
30
tr.

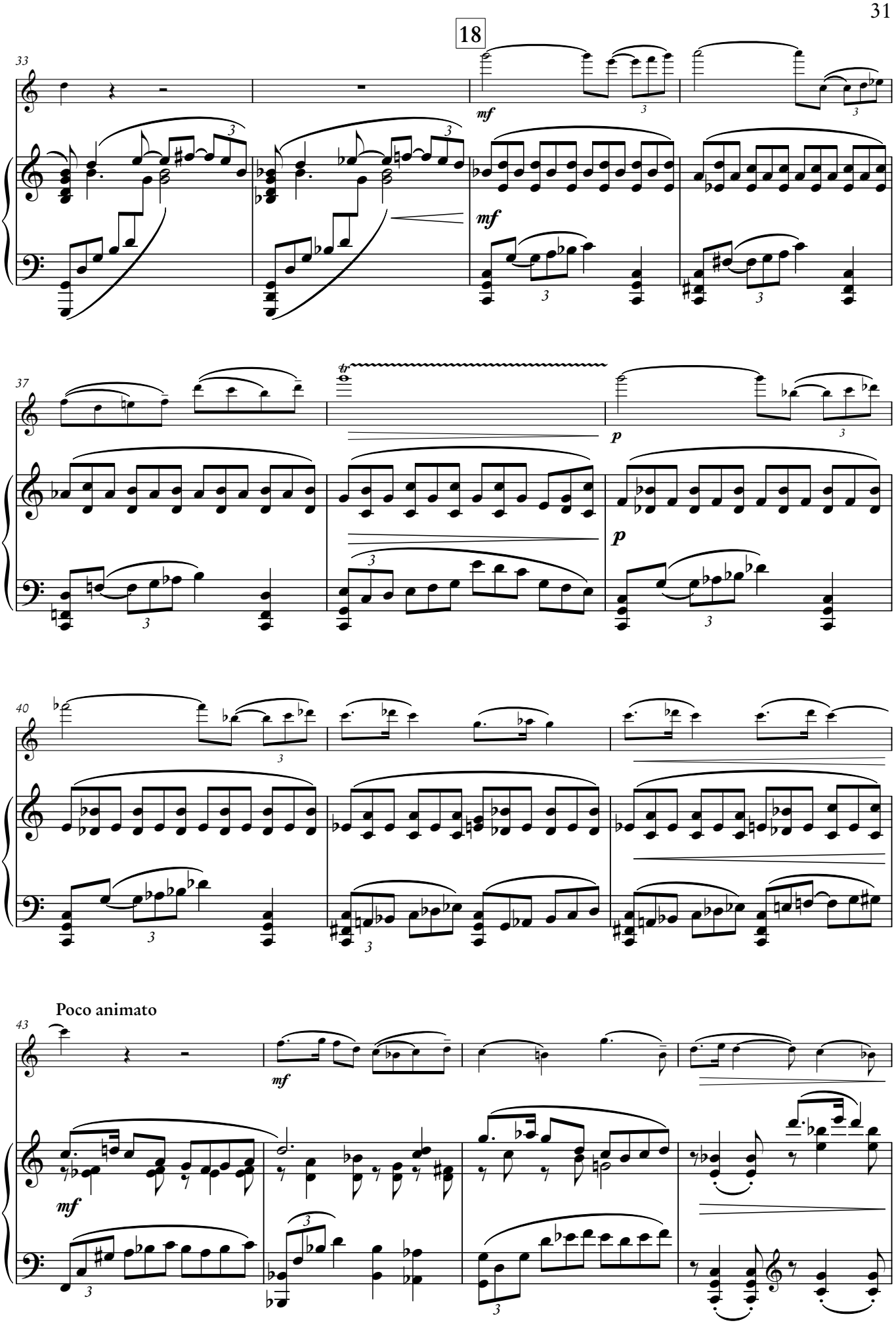
18
33
mf
mf
37
tr
p
p
40
Poco animato
43
mf
mf

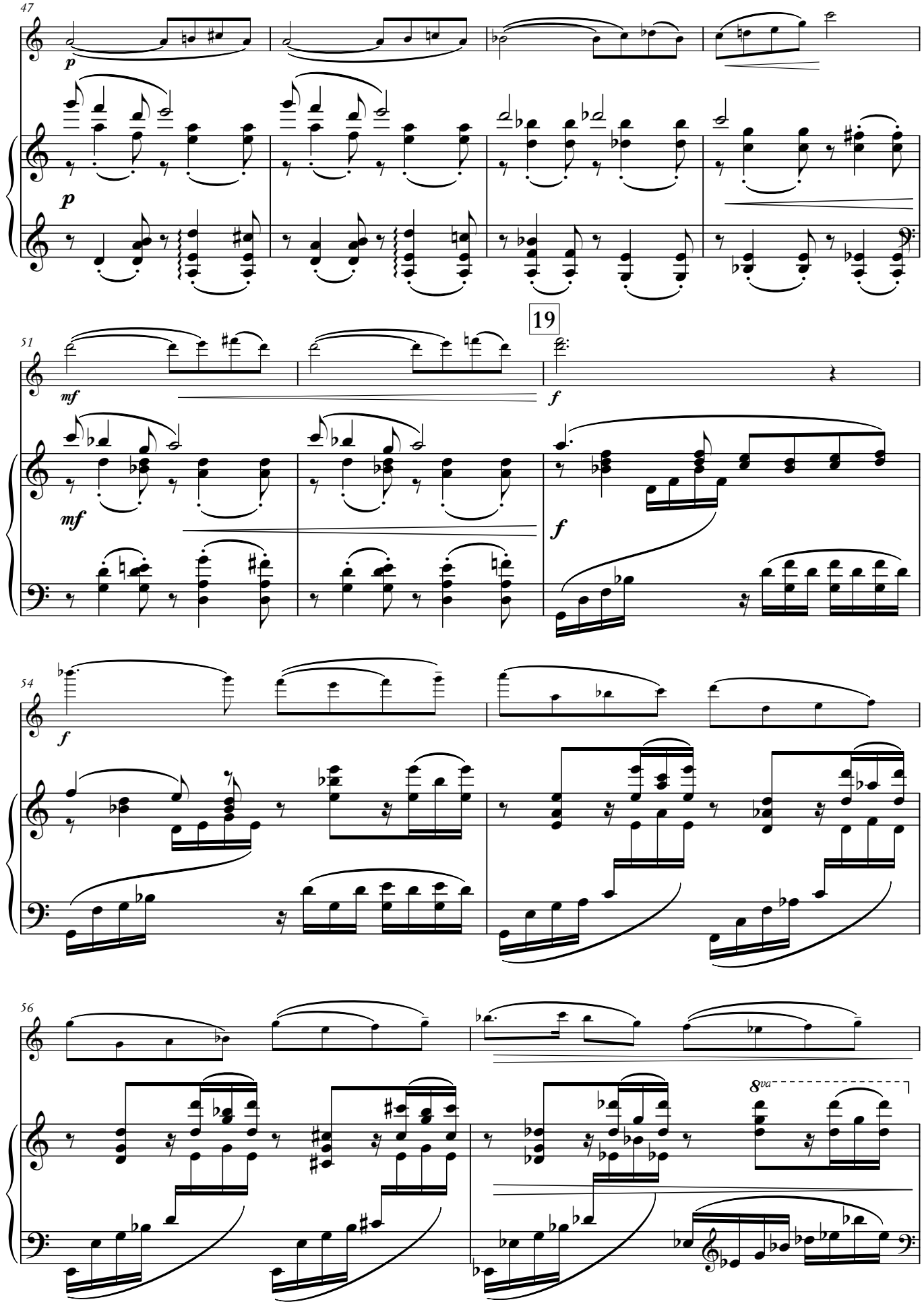
47
p
p
19
51
mf
mf
f
f
54
f
56
8va

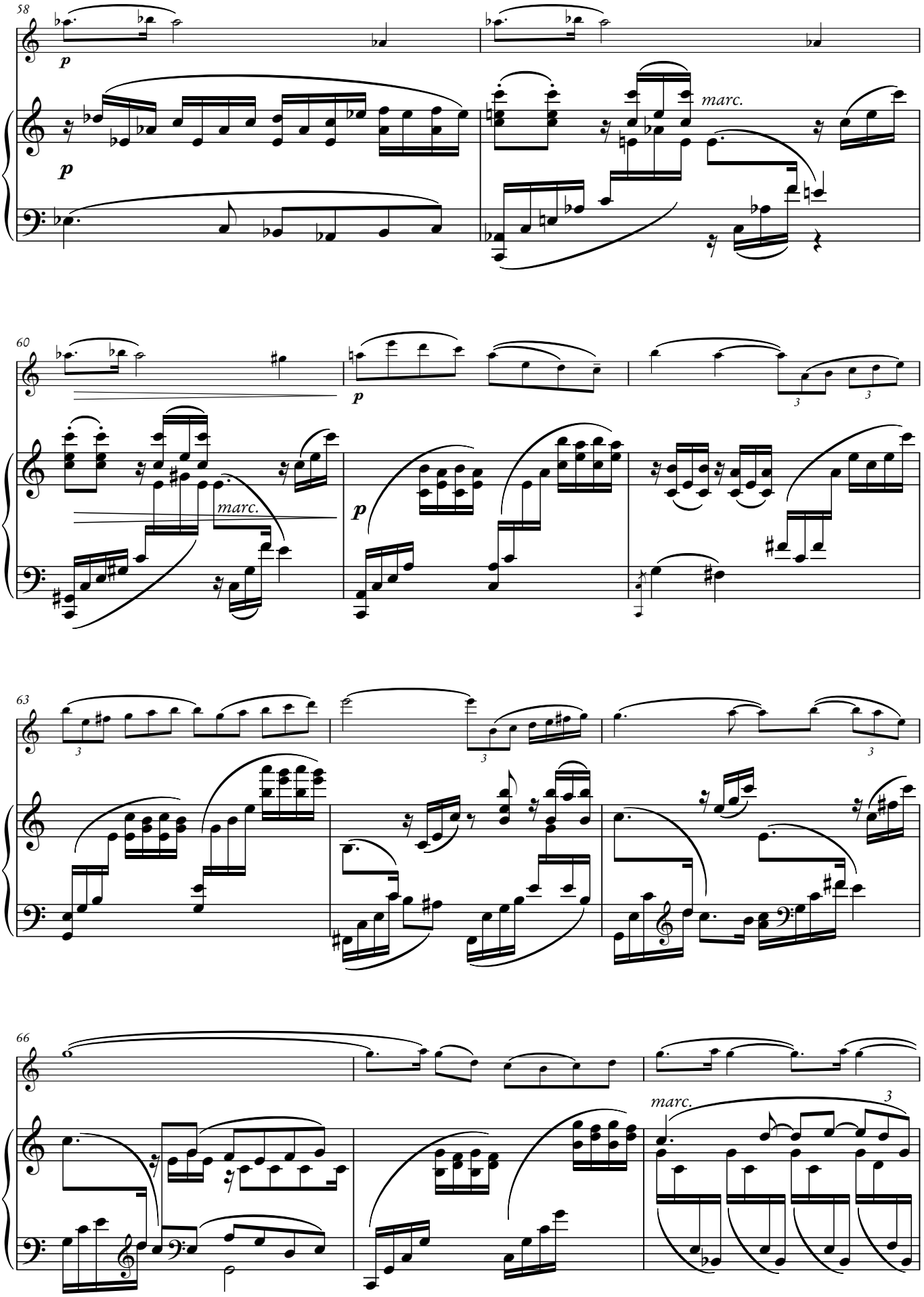
58
p
p
marc.
60
p
marc.
p
63
3
3
3
66
marc.
3

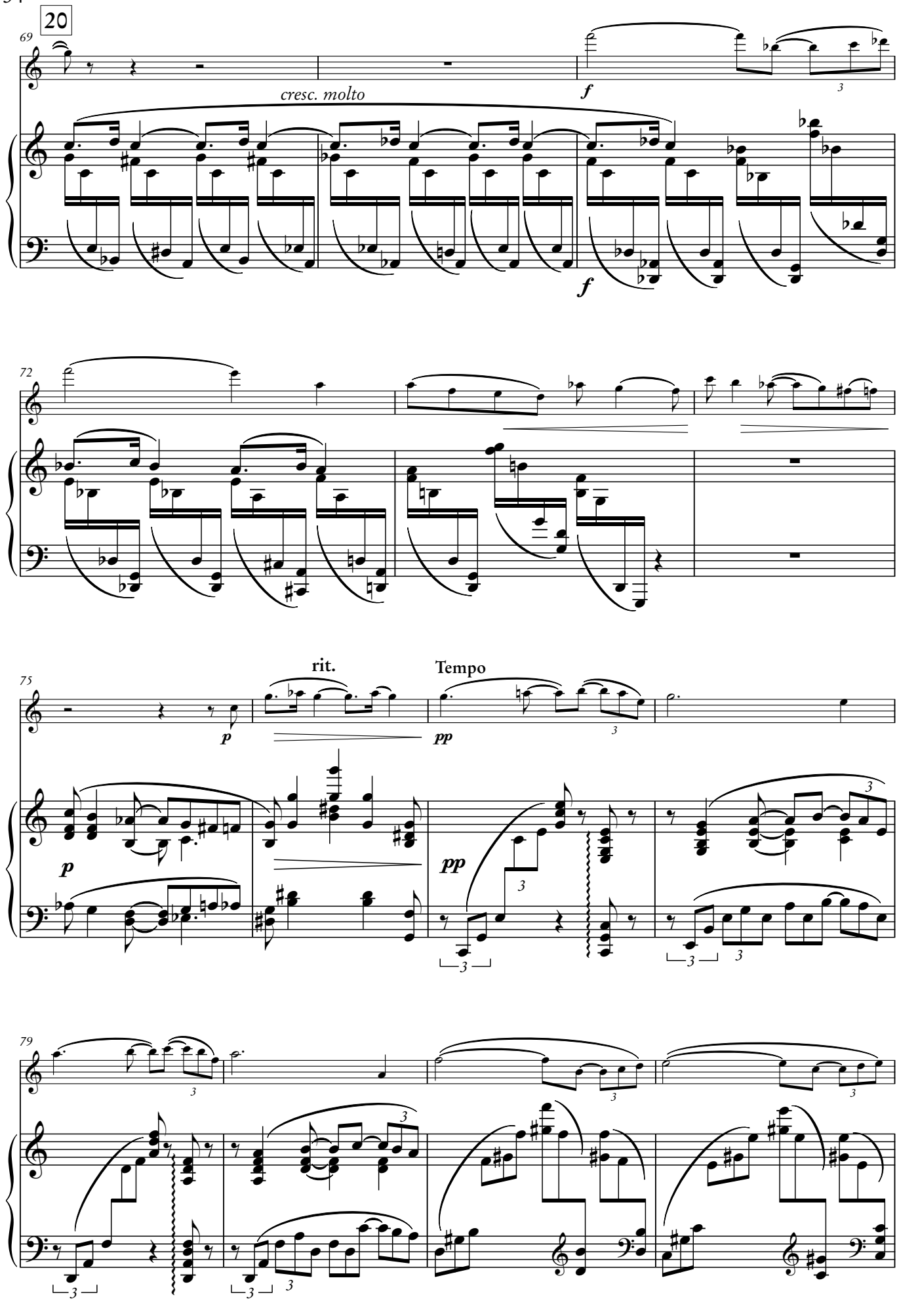
20
69
cresc. molto
f
f
72
75
rit.
Tempo
p
pp
p
pp
79

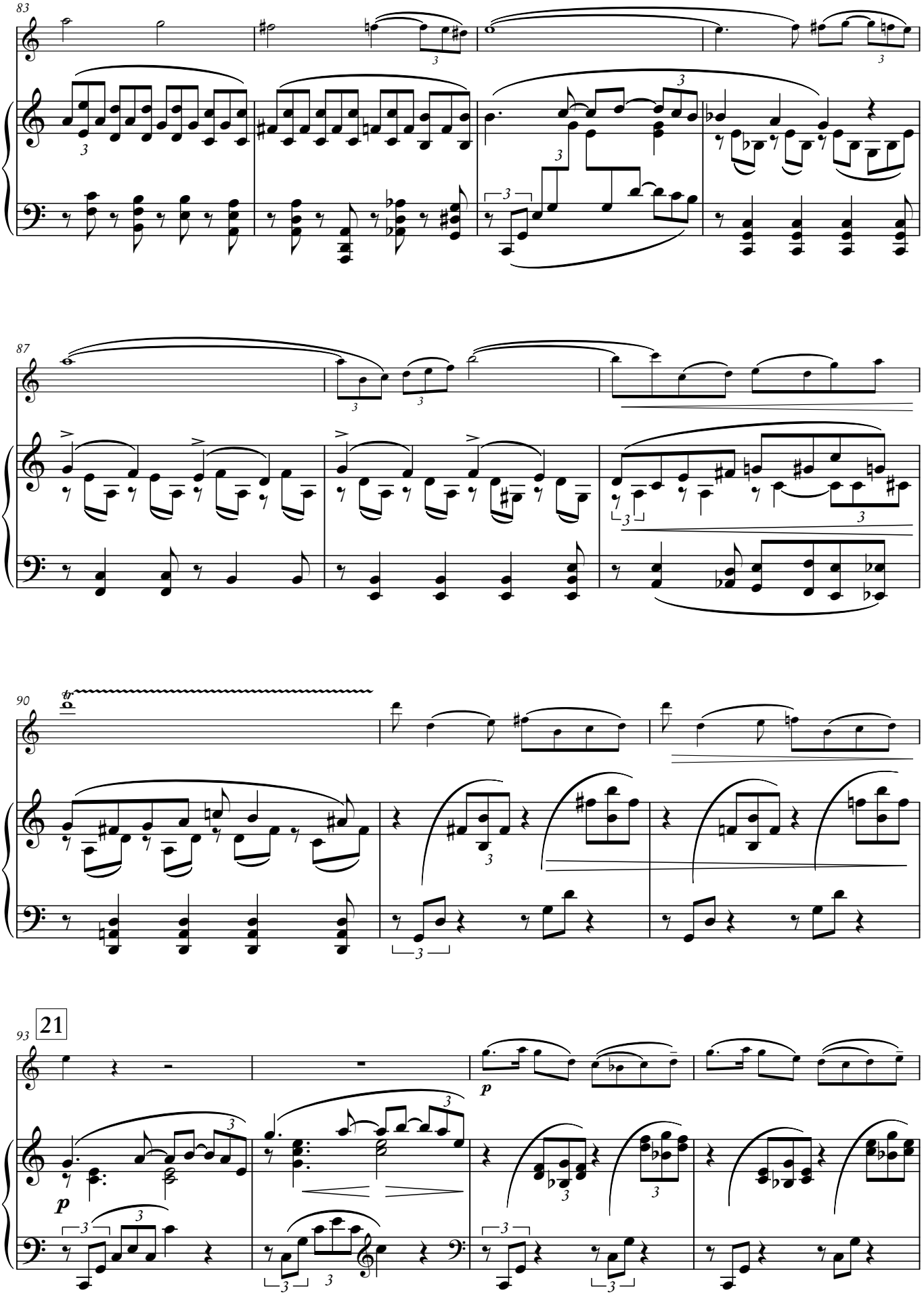
83
87
90
93
21
p
p

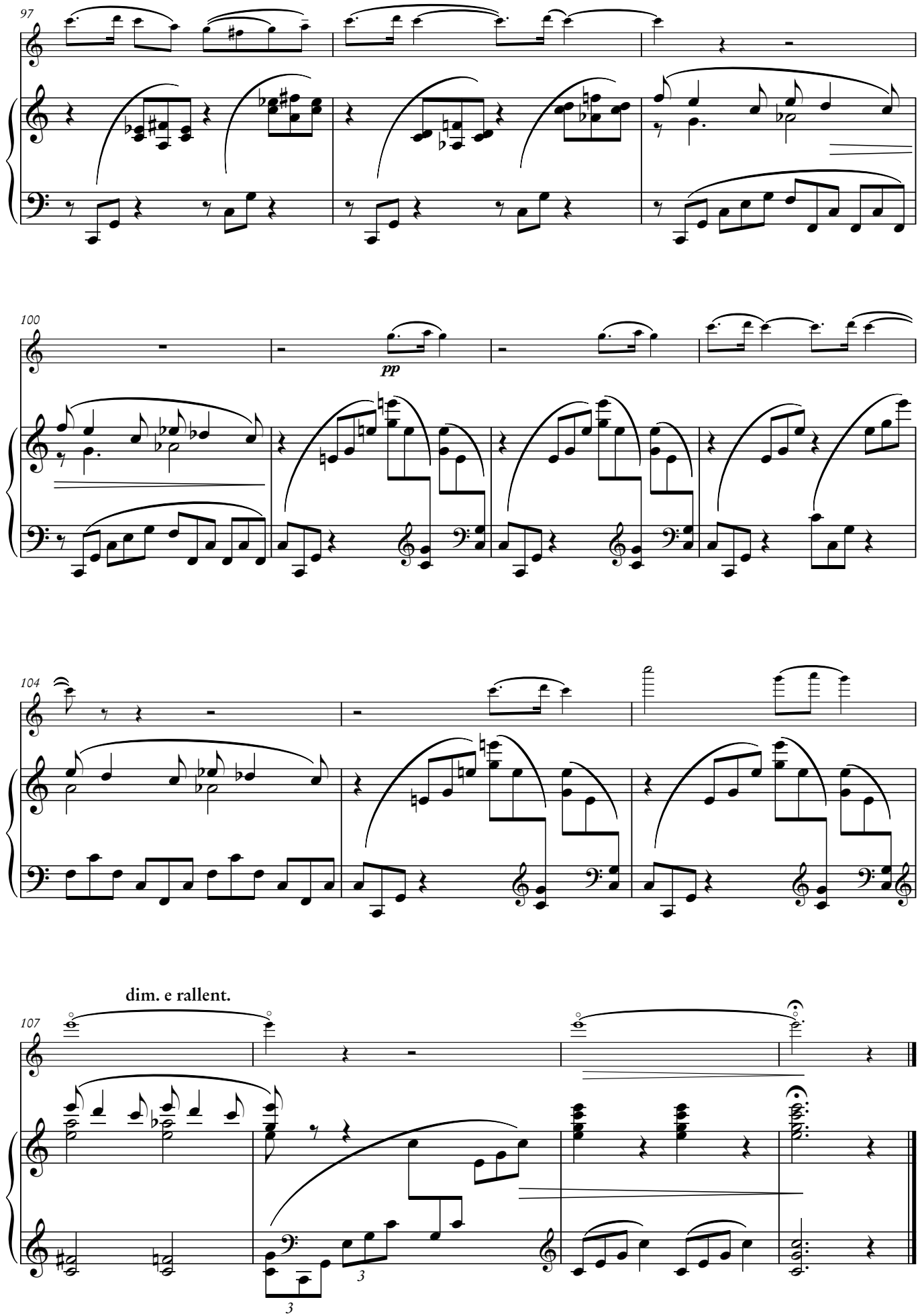
97
100
pp
104
dim. e rallent.
107
3
3

IV

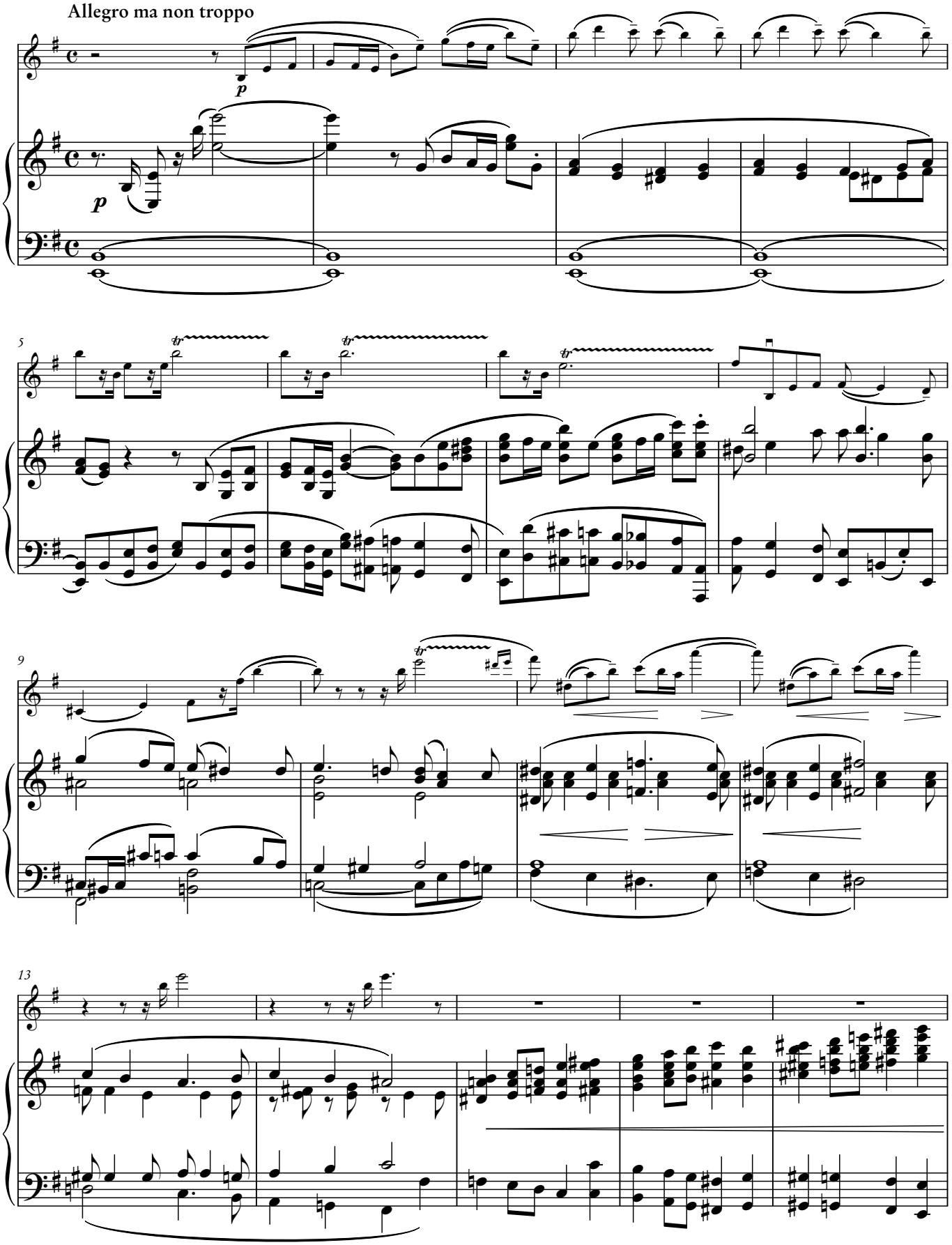

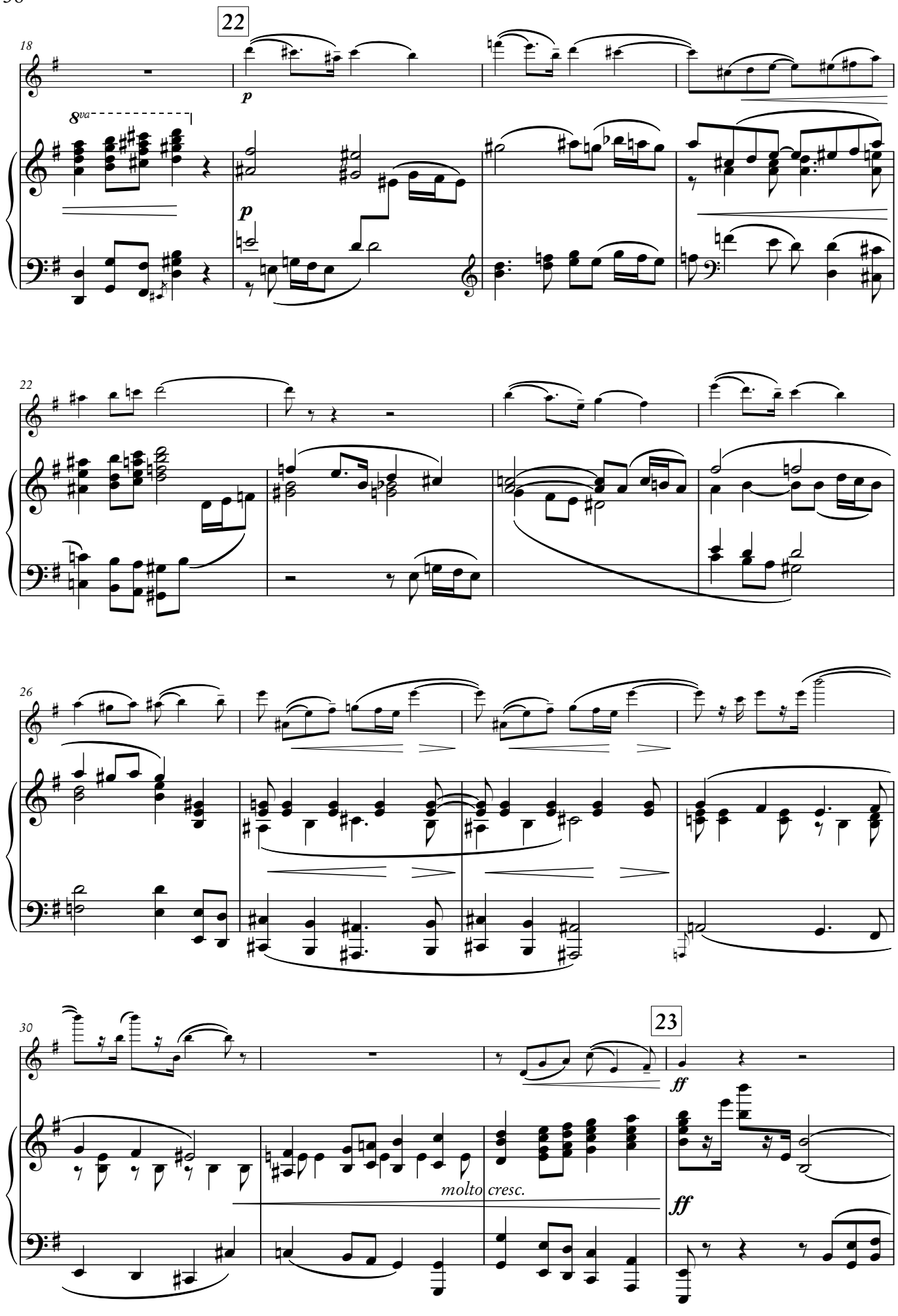
22
18
p
8va
p
22
26
30
23
ff
molto cresc.
ff

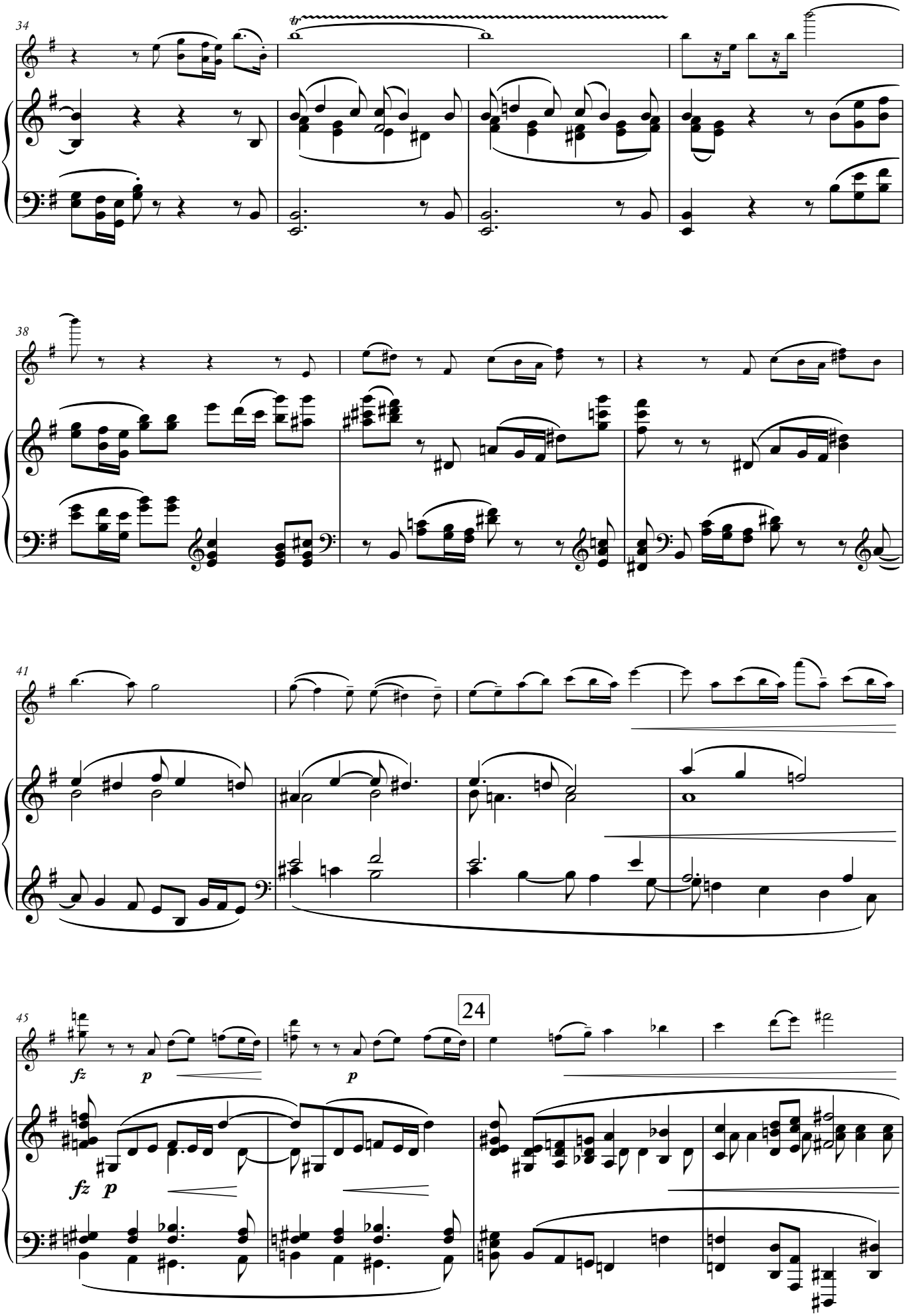
34
tr
38
41
45
24
fz
p
p
fz
p

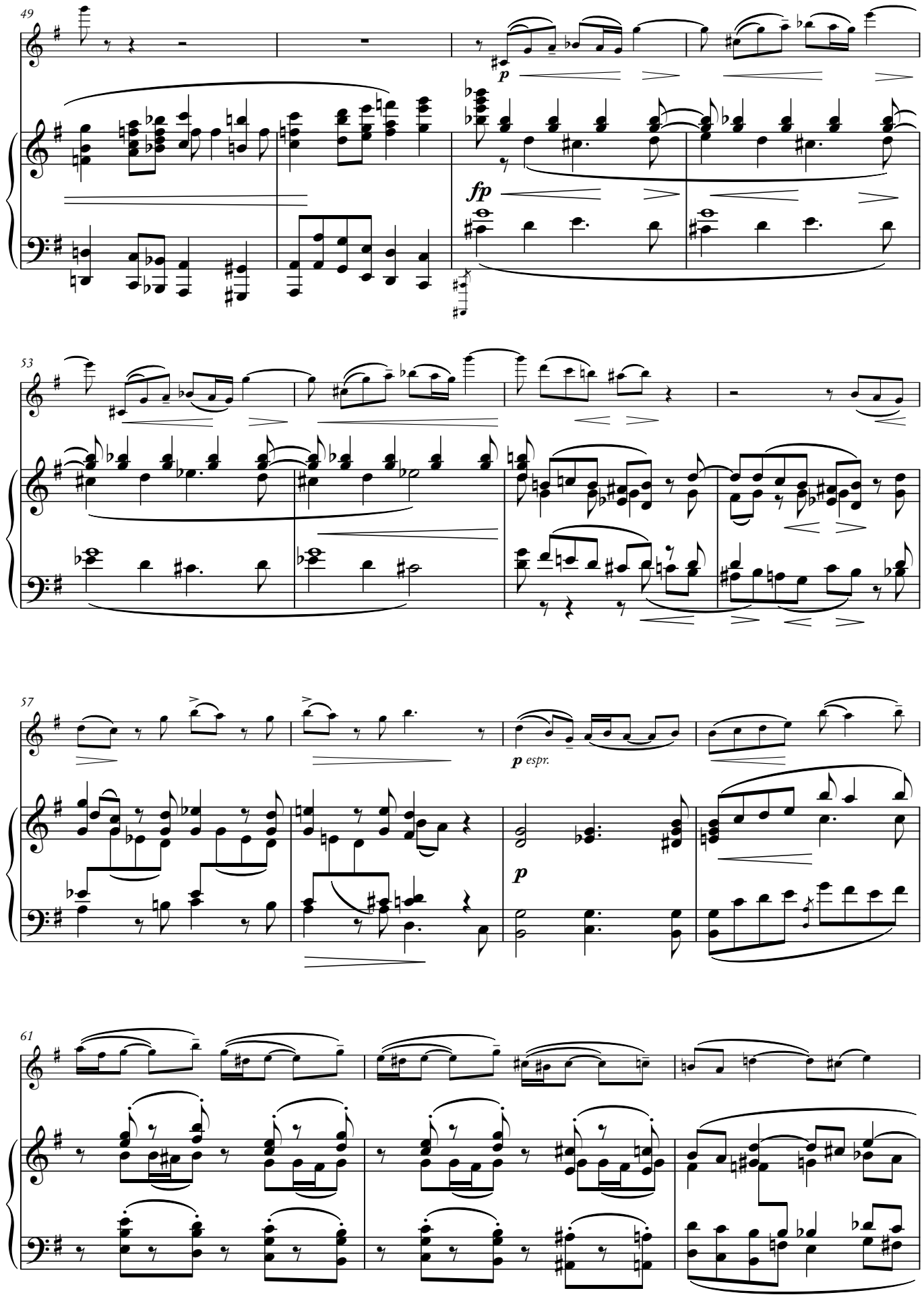
49
p
fp
53
57
p espr.
p
61

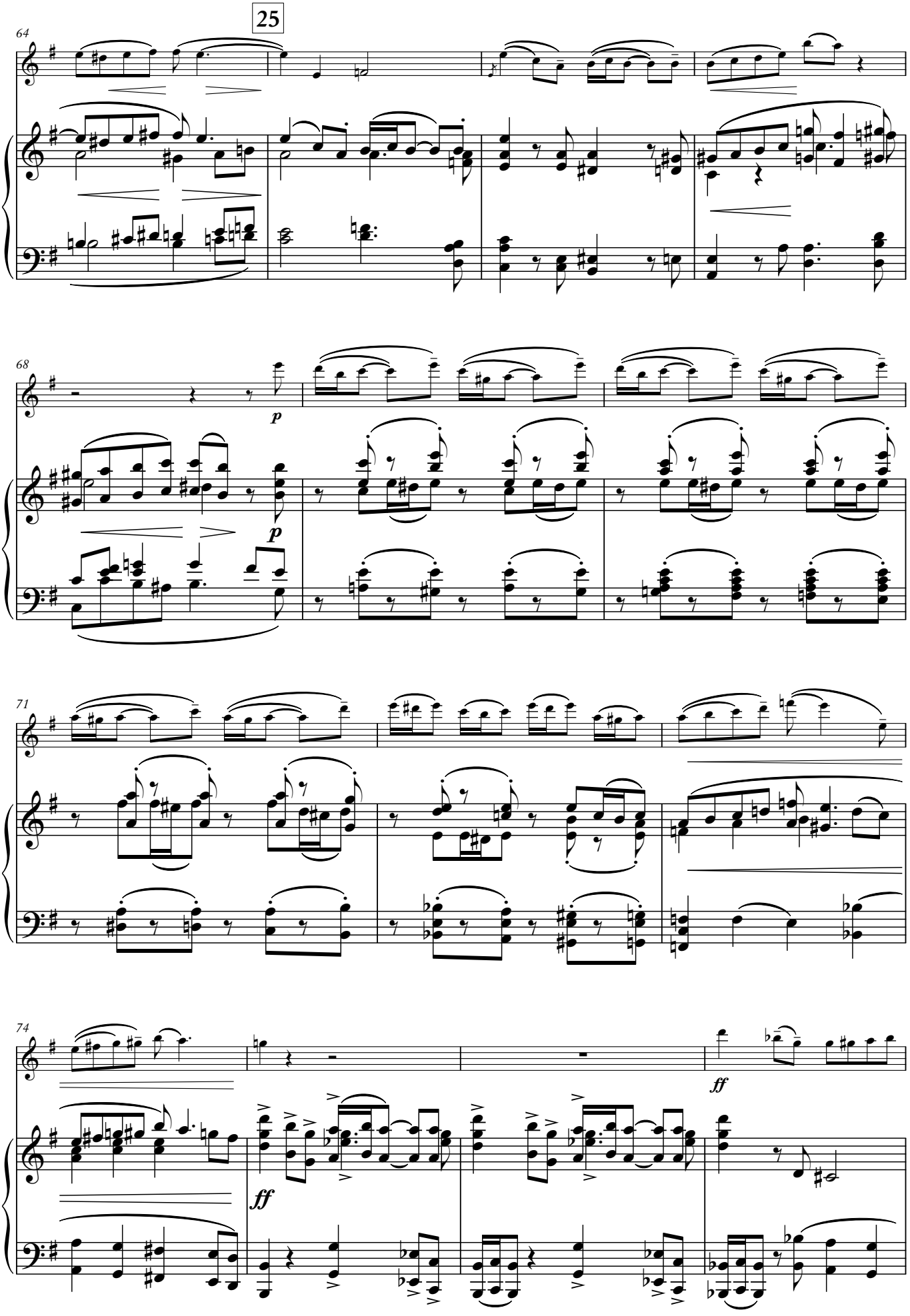
25
64
68
p
p
71
74
ff
ff

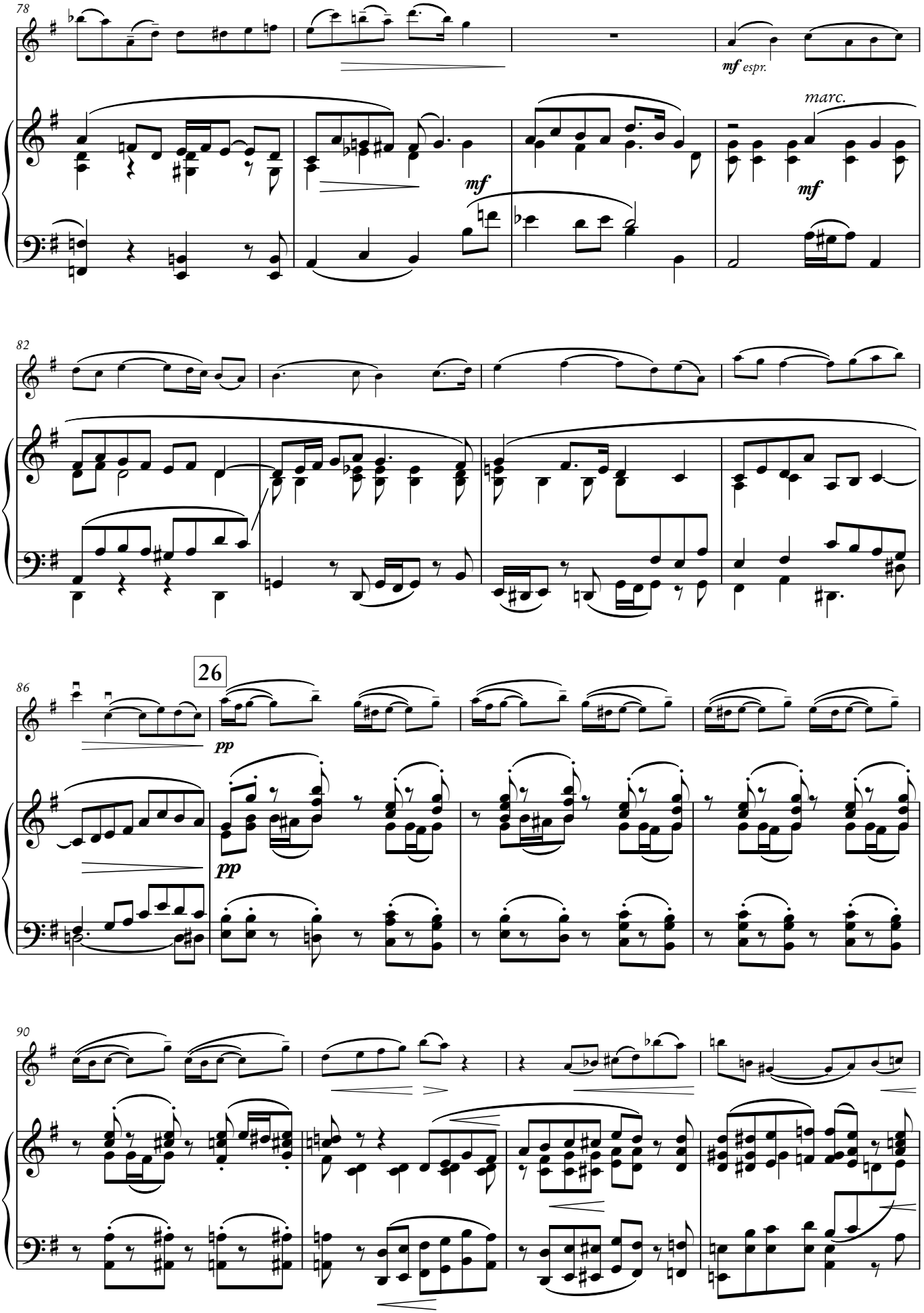
78
mf espr.
marc.
mf
mf
82
86
26
pp
pp
90

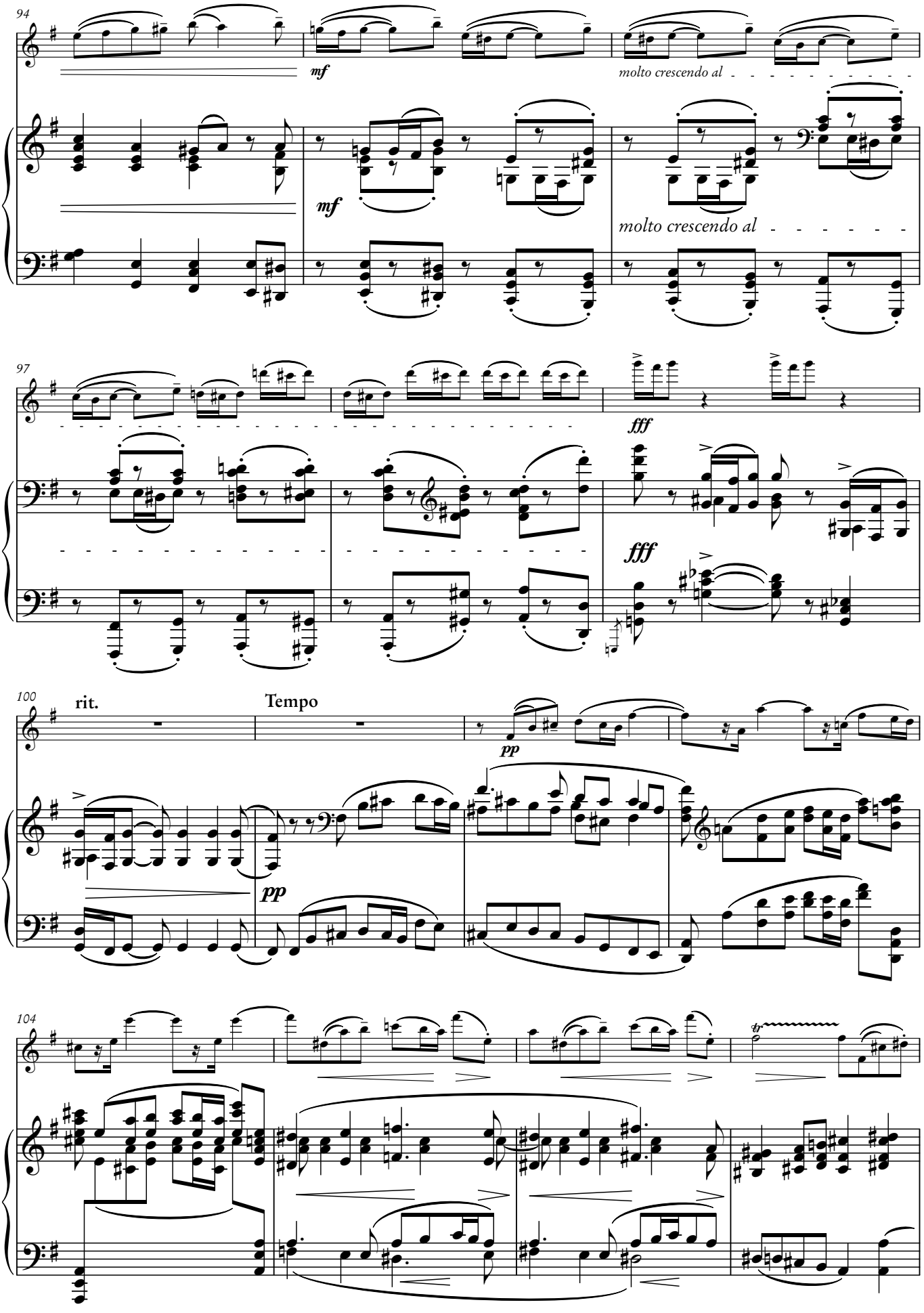
94
mf
molto crescendo al
mf
molto crescendo al
97
fff
fff
100
rit.
Tempo
pp
pp
104

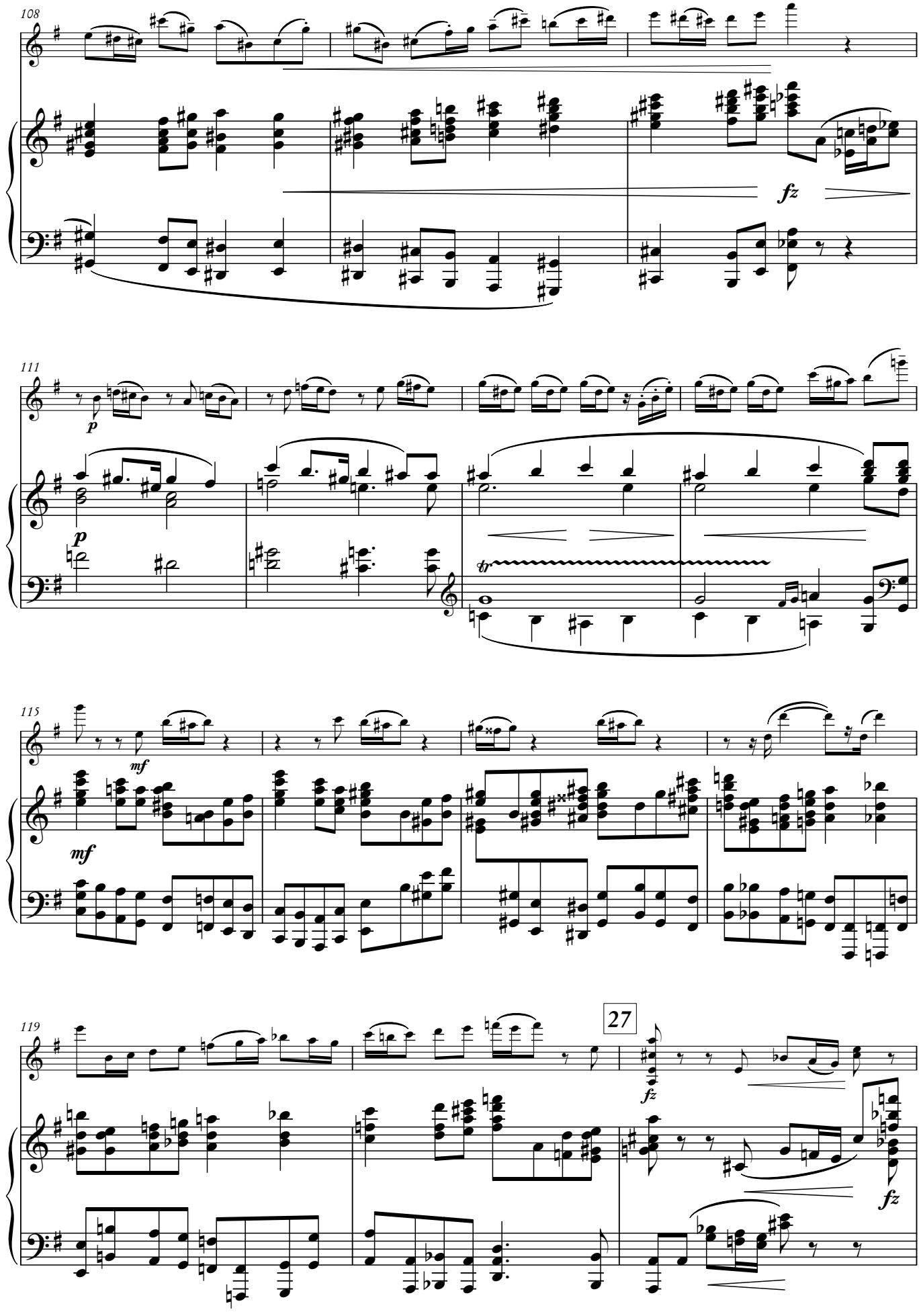
108
fz
111
p
p
tr
115
mf
mf
119
27
fz
fz

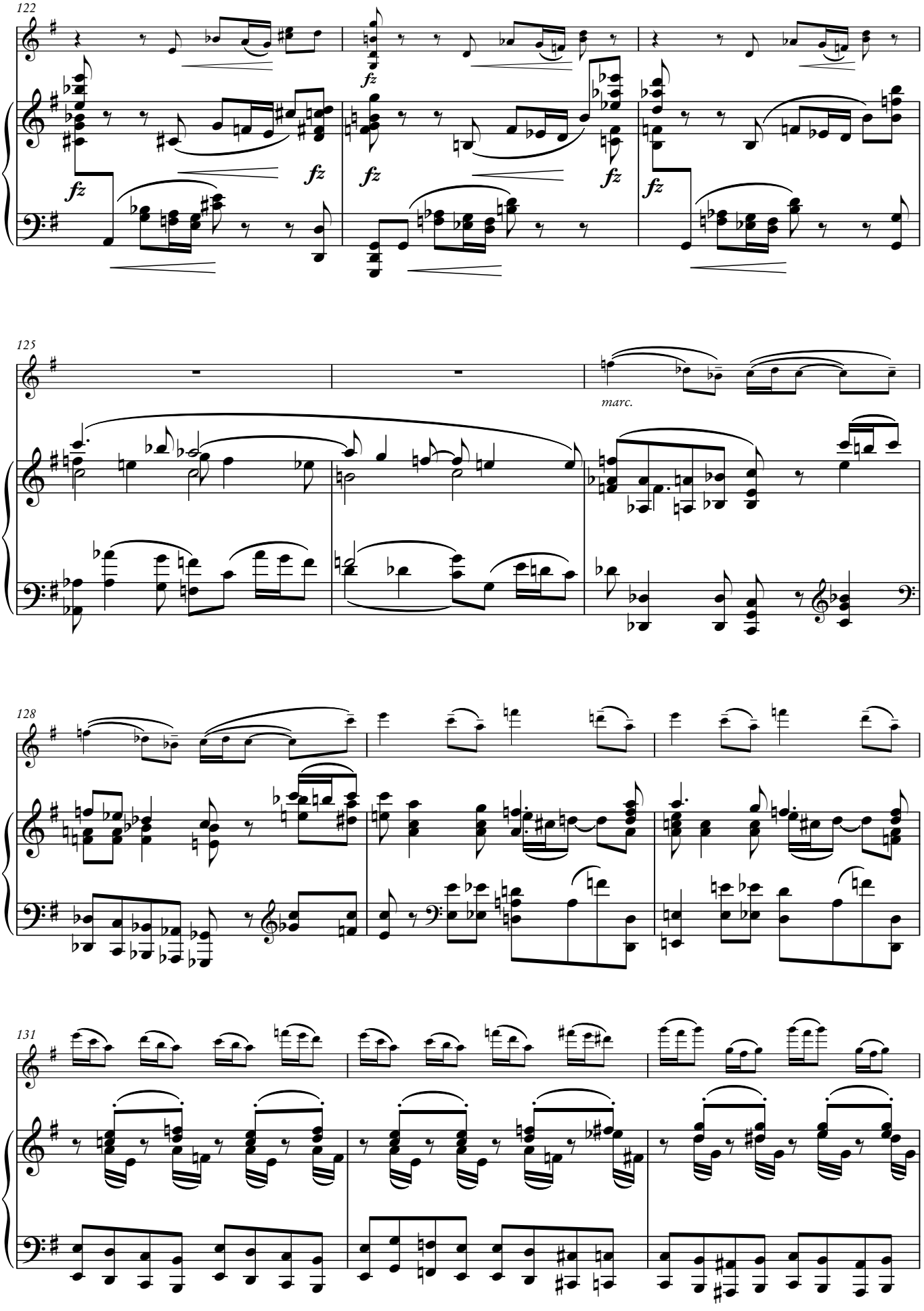
122
fz
fz
fz
fz
fz
fz
125
marc.
128
131

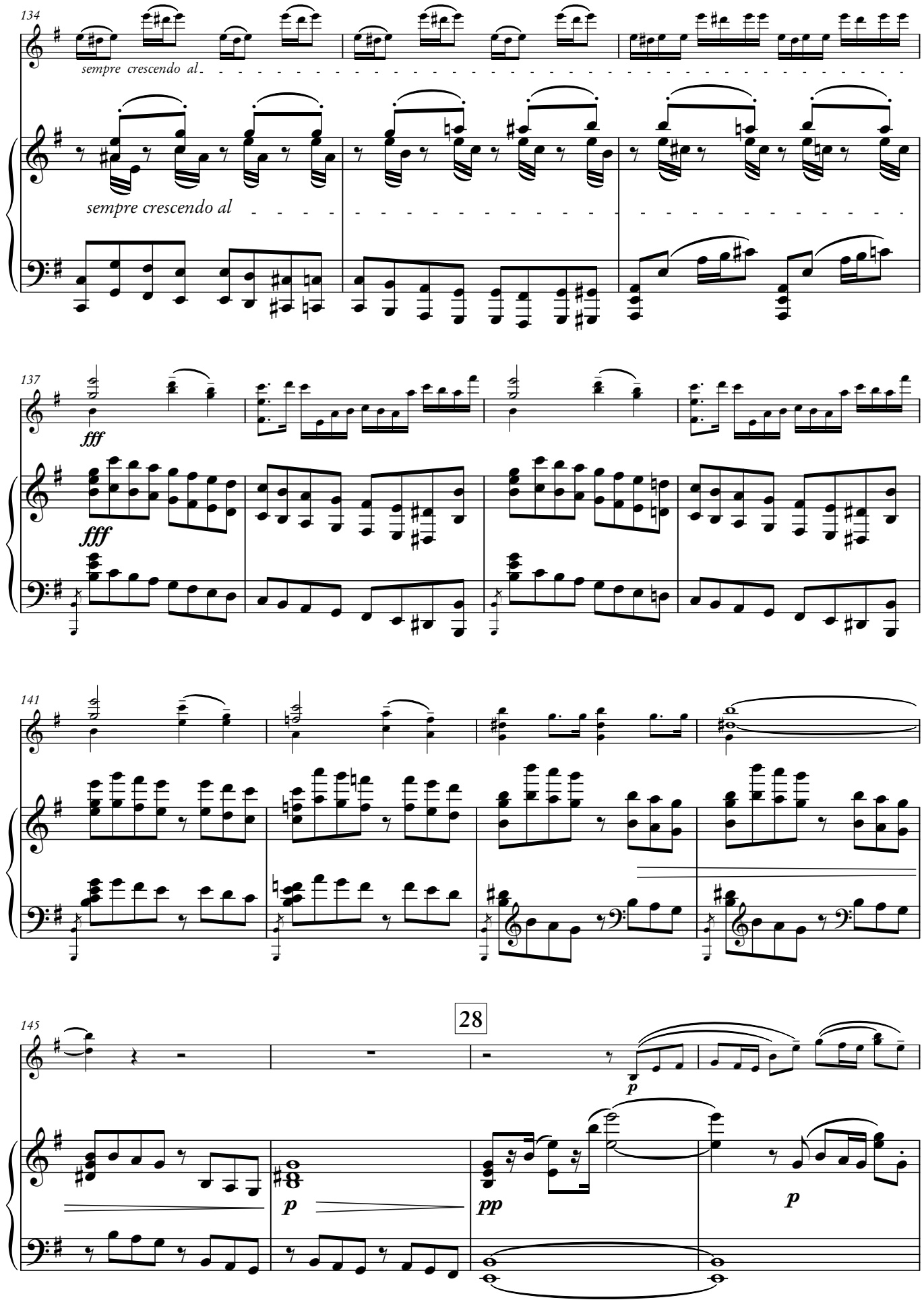
134
sempre crescendo al
sempre crescendo al
137
fff
fff
141
145
28
p
p
pp
p

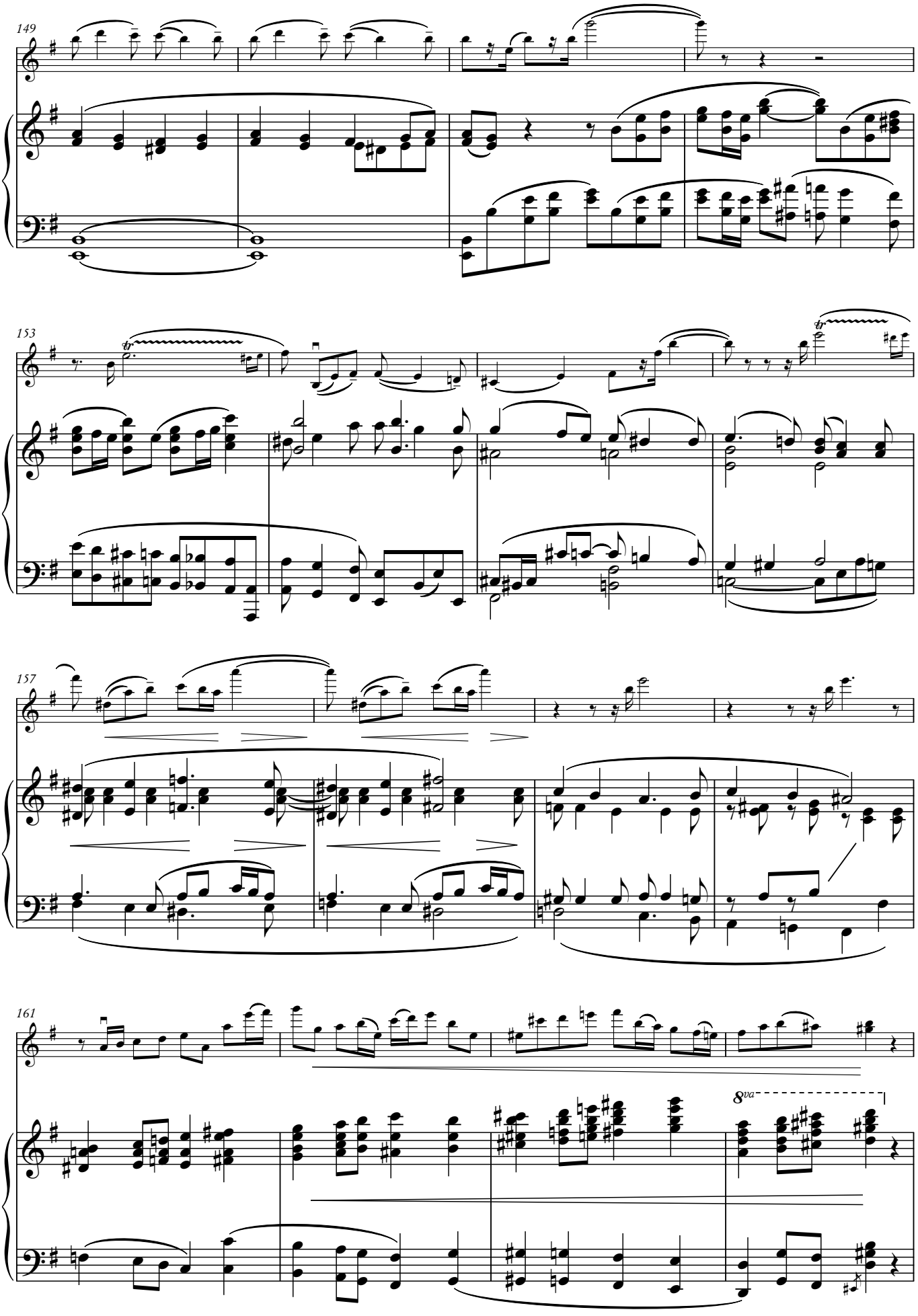
149
153
157
161
8va

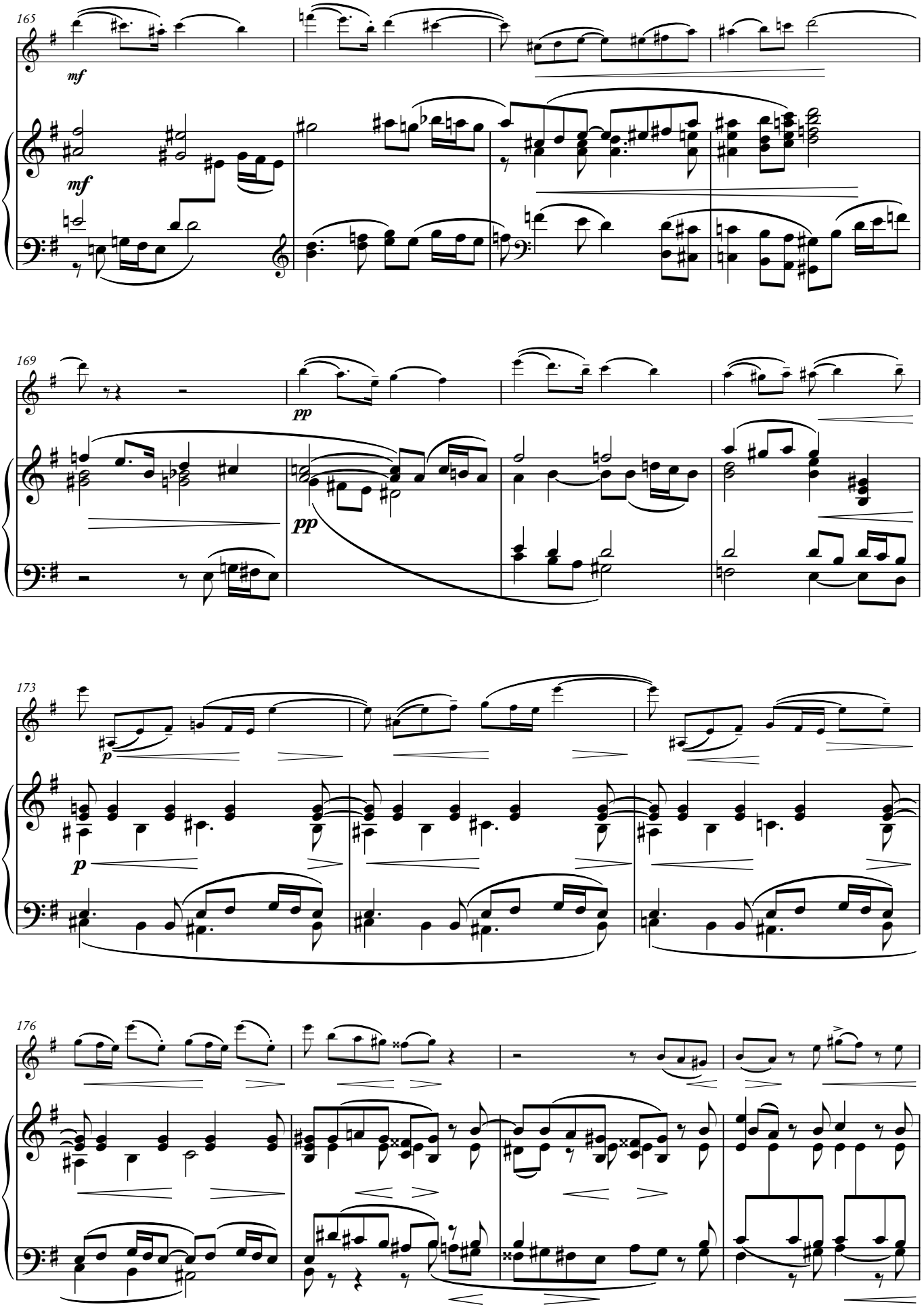
165
mf
mf
169
pp
pp
173
p
p
176

29

180

mf

marc.

183

mf *marc.*

187

p *espr.*

marc.

p

191

pp

pp

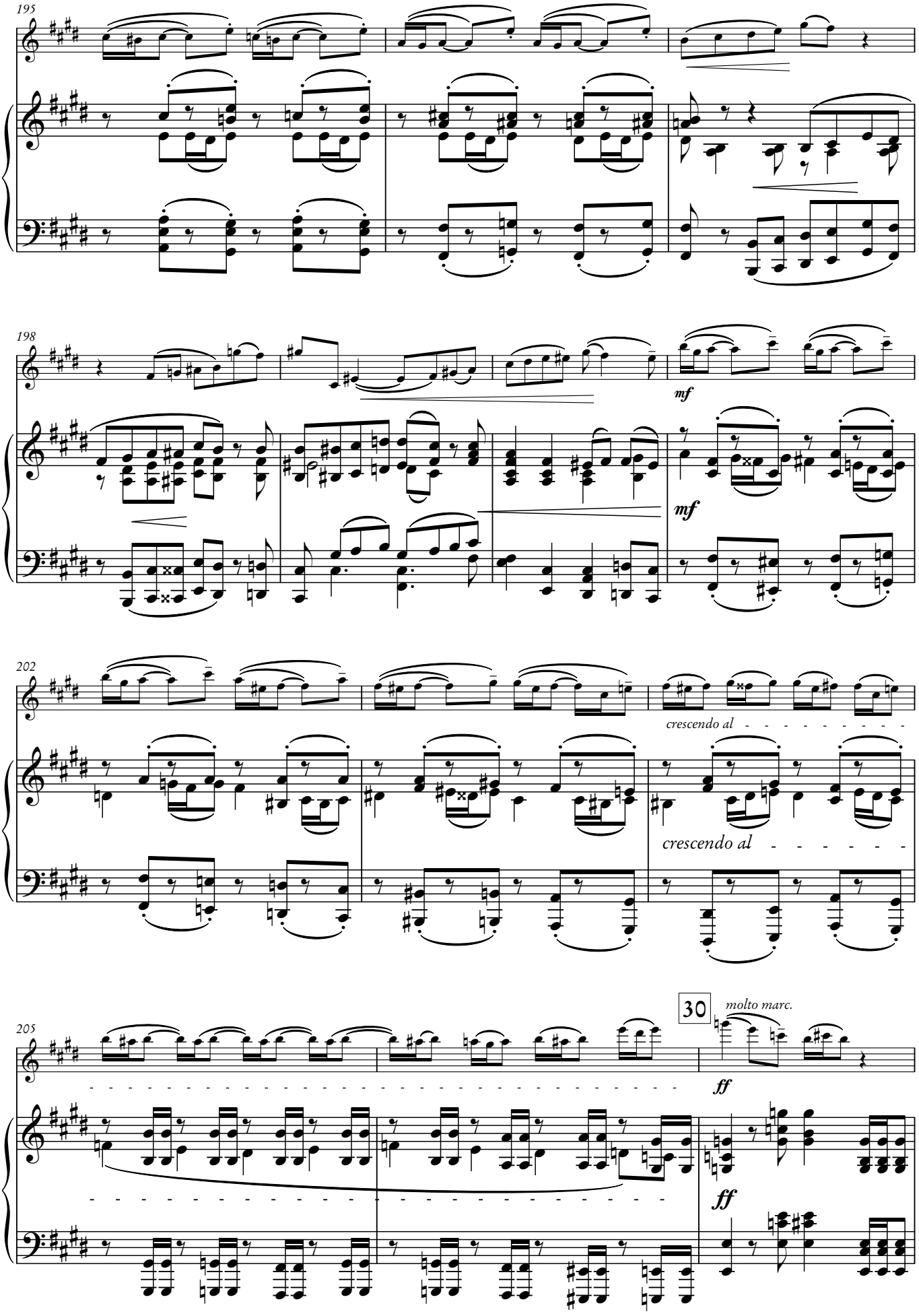
195
198
mf
mf
202
crescendo al
crescendo al
205
30
molto marc.
ff
ff

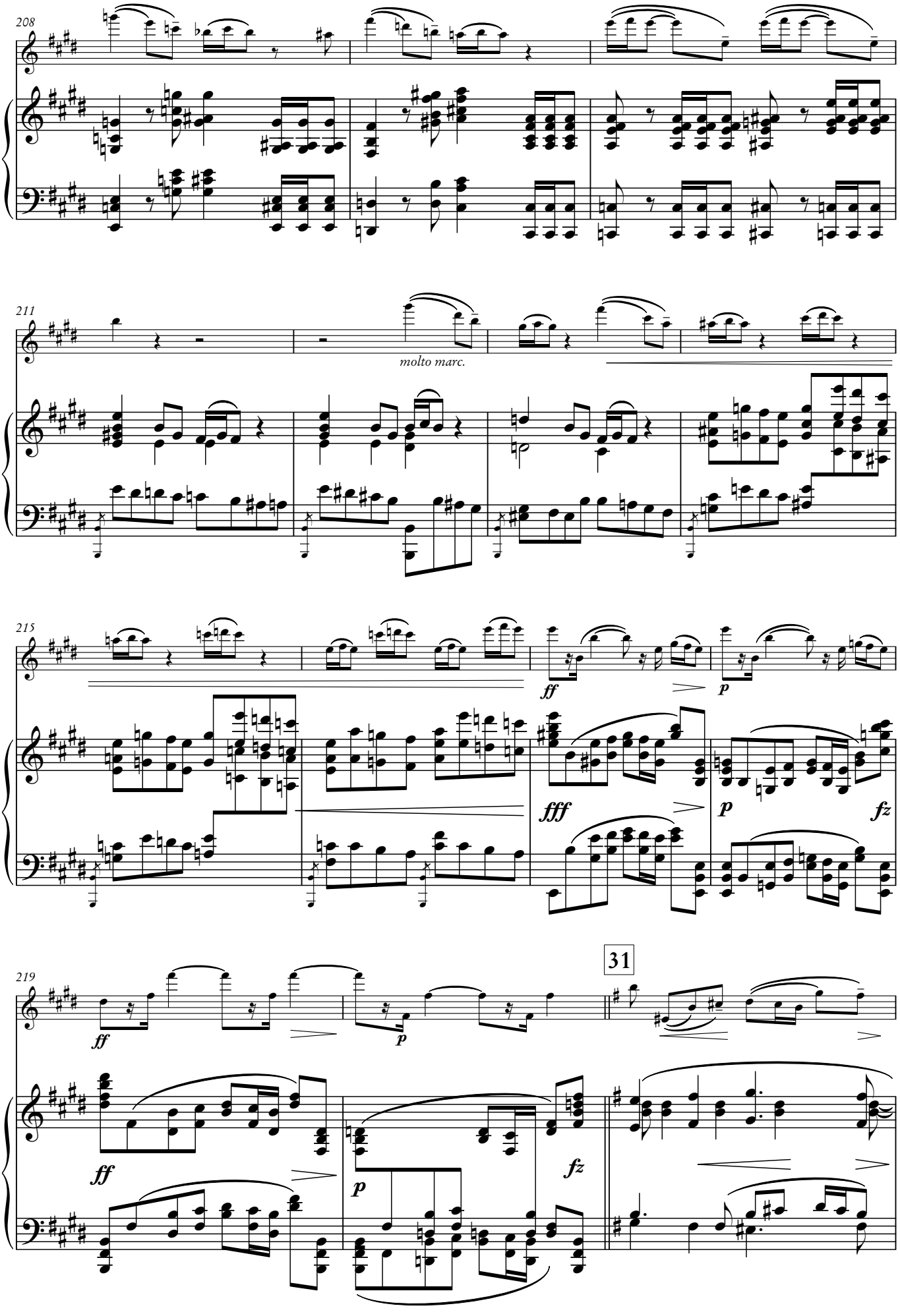
208
211
molto marc.
215
ff
p
fff
p
fz
219
ff
p
31
ff
p
fz

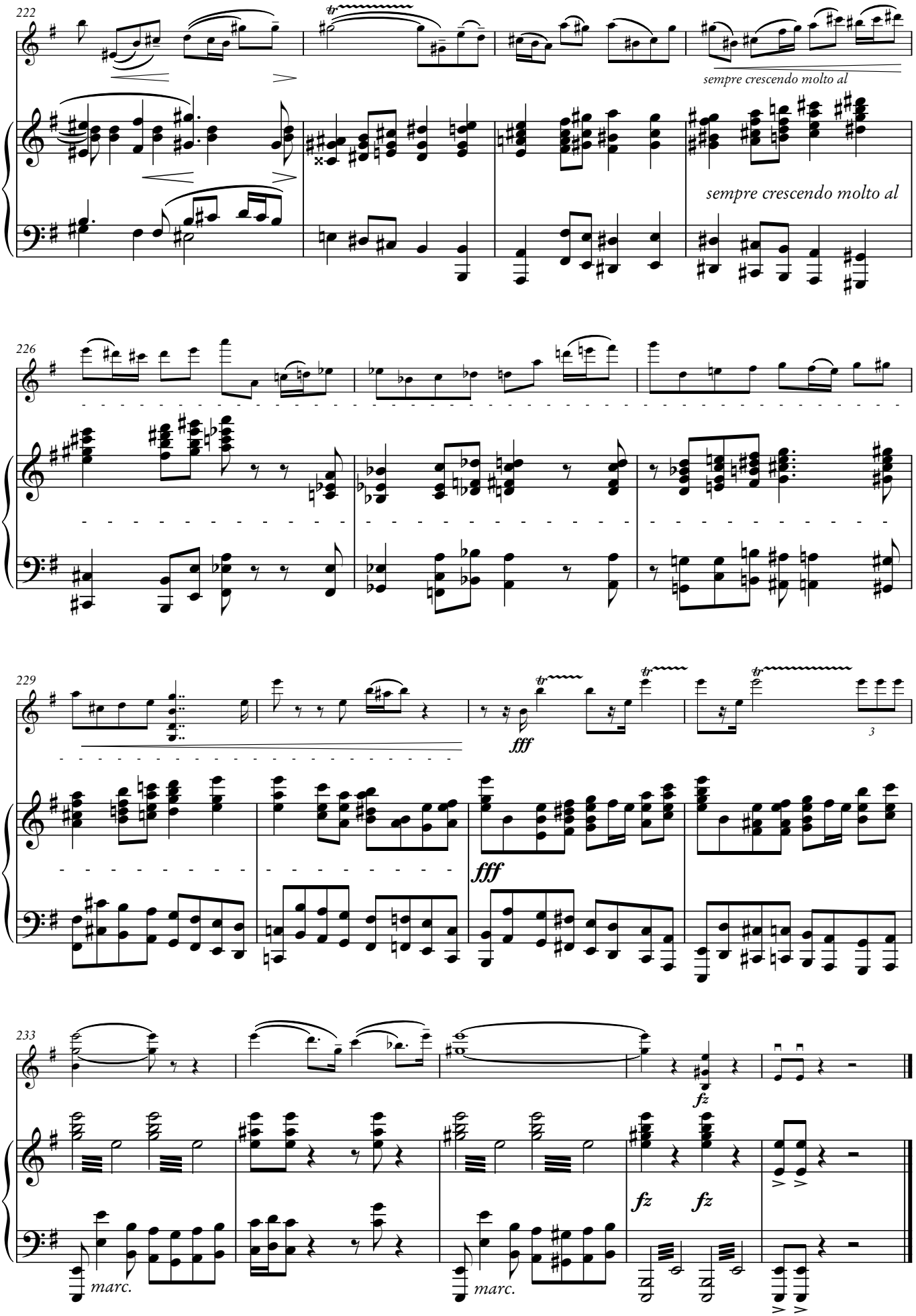
222
sempre crescendo molto al
sempre crescendo molto al
226
229
fff
fff
233
fz
fz
fz
marc.
marc.

Erik Åkerberg

Erik Åkerberg föddes i Stockholm 1860. Han började studera juridik, men bytte bana när han 1882 inledde studier vid Musikkonservatoriet. Ett år senare tog han organistexamen, fortsatte därefter med undervisning i kontrapunkt för Joseph Dente. Redan under studieåren komponerade han större verk såsom en symfoni, en konsertuvertyr och balladen *Skogsrået* för baryton och orkester.

1887 for Åkerberg till Paris för fördjupade musikstudier. Han vistades där under ungefär ett år, då han följde César Franks undervisning, men också tjänstgjorde som organist i Svenska kyrkan.

Hemma igen blev han omedelbart efterfrågad som kördirigent och organist. Han tjänstgjorde som kantor i Tyska kyrkan i Stockholm 1889–92. Eftersom sådana tjänster inte var på heltid, kunde han åren 1890–28 vara organist i Stora synagogan, senare också lärare i musikämnen vid Norra latinläroverket 1895–23. Åren 1897–09 var han dessutom lärare vid Richard Anderssons musikskola. Erik Åkerberg innehade sålunda samtidigt flera centrala musiktjänster i det centrala Stockholm. Han avled 1938 i sin födelsestad.

Erik Åkerberg skrev musik med näring ur sin goda kännedom om fransk musik. Om det vittnar bland annat harmoniken och de återkommande modulationerna. Enligt musikhistorikern Anders Edling är influensen från César Frank tydlig. Åkerberg skrev framför allt musik med direkt anknytning till sina verksamhetsfält: körstycken, kammarmusik och solosånger. Men han spände också bågen genom att skriva orkestermusik: två symfonier, en cellokonsert, två sinfoniettor med flera verk. En fullbordad opera, *Turandot* (1907), har dock förblivit ouppförd.

© *Gunnar Ternhag,* Levande musikarv

Erik Åkerberg

Erik Åkerberg was born in Stockholm in 1860. At first he studied law but changed direction and began studying music at the Royal Conservatory of Music in Stockholm in 1882. One year later he graduated as an organist but continued studying counterpoint with Joseph Dente. During his years of study he composed several large works such as a symphony, a concert overture and the ballad *Skogsrået* for baritone and orchestra.

In 1887 Åkerberg moved to Paris for advanced studies in music. He lived there for approximately one year, studying with César Franck and working as an organist in the Swedish Church.

Once home he was immediately in demand as an organist and choral director. He worked at the German Church in Stockholm as a cantor from 1889 until 1892. Due to these kinds of positions not being fulltime, he was also able to work as an organist in the Great Synagogue from 1890 until 1928. Later, from 1895 until 1923, he was the teacher of music at Norra Latin secondary school. In addition he taught at Richard Andersson's Music School from 1897–1909. Thus Erik Åkerberg held several important musical positions simultaneously in central Stockholm. He died in 1938 in his native city.

Erik Åkerberg composed music that was influenced by his great knowledge of French music. This is for instance demonstrated by the harmonies and reoccurring modulations. According to the music historian Anders Edling the influence of César Franck in Åkerberg's work is very much apparent. Above all, Åkerberg composed music that had a direct connection to his working environment: choral pieces, chamber music and solo songs. He also expanded his output as a composer by writing orchestral music: two symphonies, a cello concerto, two sinfoniettas and several other pieces. His complete opera *Turandot* (1907), however, has never been performed.

© *Gunnar Ternhag,* Levande musikarv. Trans. Sally Allkins

Källkritisk kommentar

Generella kommentarer
Föreliggande utgåva baserar sig på Åkerbergs handskrivna autograf **(T)** som innehåller pianopartitur med violinstämman ovanför **(TP)**, samt en separat violinstämma **(TV)**. Vissa diskrepanser mellan violinstämman och partituret förekommer vad gäller dynamik och artikulation. Oftast har företräde givits till pianopartiturets mer detaljerade anvisningar. Utgåvan har så mycket som möjligt försökt följa autografens placeringar av dynamiska anvisningar och artikulation, dock har mindre justeringar som inte inverkar på läsarten gjorts utan anmärkning. Utgåvan har också försökt följa autografens något oortodoxa bindebågar som ibland går från övre till undre systemet och vice versa i pianostämman.

Titelbladet utgörs av ett blankt notpapper, i mitten står titeln Sonat / (e moll) / för / Violin och piano /komponerad / av / Erik Åkerberg / 1922.

Sats 1

Takt	**Stämma**	**Anmärkning**
12	**(TV)**	Crescendopil står istället för *cresc.* i **(TV)**, *cresc* har behållits i båda stämmor.
23	**(TP)**	ass2 står felaktigt noterat som a2 i pf.
23-24	**(TP)**	*Diminuendo* står endast i violinstämman i **(TP)**, bör även finnas i pianostämman, i **(TV)** står endast en diminuendopil i t. 24.
34	**(TP)**	I violinstämman i **(TP)** sträcker sig bindebågen över de tre första åttondelarna, i **(TV)** över fyra. Här väljs bågen i **(TV)** i analogi med t. 32
43	**(TV)**	Crescendopil i vl saknas i **(TV)**, bör även gälla i pf.
44, 51-52	**(TV)**	Diminuendopil i vl saknas i **(TV),** återfinns i **(TP)** och bör gälla även i pf.
53	**(TP)**	*pp* står endast i vl, bör gälla även i pf då det är en ackompanjerande figur.
55	**(TP)**	**(TP)** saknar bindebåge mellan fiss2-g2 i violin-stämman som återfinns i **(TV)**, bågen i **(TV)** väljs här i analogi med t. 180.
59-60, 76	(**TP)**	Crescendopil saknas i pf, återfinns i vl.
89	**(TP)**	Paus saknas i vh i pianostämman.

91-92	**(TP)**	bess står felaktigt noterat som b i vh i pf på tredje slaget.
100	**(TV)**	*poco marc* saknas i **(TV)**
114	**(TP)**	Återställningstecken för fiss3 saknas i pf.
115-116	**(TV)**	Crescendopil börjar i t. 114 i **(TV)**, i **(TP**) i t. 115 placeringen i **(TV)** väljs här som mer logisk, står enbart i vl i **(TP)**, sätts ut även i pf.
123	**(TP)**	Korsförtecken är felplacerat som aiss i hh, ska vara diss1 i enlighet med följande takt.
127-130	**(TP)**	Diminuendopil står endast i vl i **(TP)**, bör gälla även i pf, samt börjar i t. 127 i **(TP)**, i **(TV)** i t.128 Här väljs placering i **(TV)** i både pf och vl som mer musikaliskt logisk.
135	**(TV)**	Crescendopil börjar i mitten av takten i **(TV)**
138	**(TV)**	*cresc.* saknas i **(TV)**, istället en crescendopil, *cresc.* väljs här i enlighet med pf.
146	**(TP)**	Accent saknas på andra slaget i vl i **(TP)**.
159	**(TV)**	*cresc.* börjar på tredje slaget i takten i **(TV)**, ändras till början av takten i enlighet med pf.
160-161	**(TP)**, **(TV)**	Artikulation saknas i vl, har här förts in i analogi med t. 158.
192-193	**(TP)**	Crescendopil återfinns enbart i vl, bör finnas även i pf.
207	**(TP)**	Septolen i vl är felaktigt noterad som trettiotvåondelar i **(TP)**.
214	**(TP)**, **(TV)**	Pausen i vl på andra slaget står noterat som en sextondelspaus, bör vara en åttondelspaus.

Sats 2

7-8	**(TP)**	Crescendopil saknas i **(TP)**, återfinns i **(TV)**
11-12	**(TV)**	Diminuendopil i vl. börjar i t. 11 i **(TV)**, ändras till t.11 i enlighet med pf.
37-39	**(TV)**	Crescendopil saknas i **(TV),** återfinns i **(TP)**.

47, 51	**(TV), (TP)**	*pp* börjar på sista slaget i t.46 och 51, mer logiskt att ny dynamisk nyans börjar på första slaget i nästa fras.
57-58	**(TV)**	Bindebågar saknas i **(TV)** på andra slaget, åter finns i **(TP)**.
66	**(TP)**	Repristecken i vl. saknas i **(TP)**.
68	**(TP)**	I vl i **(TP)** står *sempre ppp*, i **(TV)** *sempre pp*. Här ändras till *sempre pp* såsom mer musikaliskt logiskt, även i t. 109.
76-77	**(TV)**	Crescendopilen börjar i t. 76 i **(TV)**, ändras till en takt senare i enlighet med **(TP)**.
79	**(TV)**	Crescendopil saknas i **(TV)**, återfinns i **(TP)**
91	**(TP)**	Crescendopil i vl saknas i **(TP)**, återfinns i **(TV)**
96	**(TP)**, **(TV)**	*p* saknas i vl, bör föras in i enlighet med pf.
109	**(TP)**	se kommentar t. 68. arco saknas i vl i **(TP)**
118-119	**(TP)**	Crescendopilen börjar i t. 119 i **(TP)**, ändras till t. 118 i enlighet med **(TV)** och frasen i pf i t. 119.

Sats 3

4	**(TV)**	Tenuto-markering saknas på sista åttondelen i vl i **(TV)**
27	**(TP)**	En felaktig åttondelspaus på andra slaget i vh i pf har tagits bort.
31-32	**(TP)**	Diminuendopilen i vl börjar på tredje slaget i t. 31 i **(TV),** i början av t. 32 i **(TP).** Här väljs enligt **(TV)**.
34	**(TP)**	Åttondelen ess i hh saknar båge, bör vara överbunden såsom i föregående takt.
42	**(TP)**	Crescendopilen börjar på tredje slaget i **(TP)**, i början av takten i **(TV)**, placeringen i **(TV)** väljs då den överensstämmer med pf.
53	**(TP)**	*f* saknas i **(TP)**, återfinns i **(TV)**
56	**(TV), (TP)**	Tredje åttondelen i vl står noterad som b, bör vara bess i enlighet med harmonin i pf.

57	**(TP)**	Diminuendopil som återfinns i vl står ej i pf, förs in för att överensstämma med *p* i nästa takt, även t. 60 och t. 89
58	**(TV)**	*p* står på sista slaget i föregående takt i **(TV)**, ändras till början av takten i enlighet med pf.
61	**(TV)**	*p* saknas i **(TV)**, återfinns i **(TP)**
97	**(TV)**	Bindebågen på tredje slaget i vl börjar på andra åttondelen i **(TV)**, grupperingen i **(TP)** behålls då den överensstämmer med tidigare figurer i föregående takt.

Sats 4

2	**(TP)**	I vl står på fjärde och åttonde åttondelen staccato i **(TP)**, tenuto i **(TV)**. Här väljs tenuto i analogi med t. 148
11-12	**(TP)**	Diminuendopil saknas på sista slaget i vl, återfinns i **(TV)** och överensstämmer med dynamiken i pf.
45	**(TP)**	Första tonen i vl står felaktigt noterat som en fjärdedel, ska vara åttondel såsom i **(TV)**.
51	**(TP)**	Crescendo- och diminuendopilar saknas i vl i **(TP)**, förs in i enlighet med **(TV)**.
52	**(TP)**	Crescendopilen i vl börjar på sista slaget i föregående takt i **(TP)** flyttas till början av takten enligt **(TV)**.
81	**(TP)**	*espr.* saknas i **(TP)**, återfinns i **(TV).**
92	**(TP), (TV)**	Bindebåde saknas i vl på de sista två åttondelarna, infogas i analogi med föregående takt.
121	**(TP)**	*fz* saknas i vl **i (TP).**
123	**(TP)**	*fz* saknas på första slaget i pf, förs in i analogi med takten innan.
127	**(TP)**	*marc.* saknas i vl i **(TP),** återfinns i **(TV).**
130	**(TP)**	Bindebåge saknas på tredje slaget i pf, hh. Förs in i enlighet med föregående takt.
137, 139	**(TP)**	Tenutomarkering saknas i vl på tredje slaget i **(TP)**, återfinns i **(TV)** samt i efterföljande takter 141, 142.
149, 150	**(TP)**	Tenutomarkeringar saknas på andra åttondelen i vl i **(TP)**, förs in i enlighet med **(TV)** samt tidigare figurer.

161	**(TV)**	Crescendopilen börjar på tredje slaget i **(TV)**, ändras till början av takten i enlighet med **(TP).**
167	**(TP)**	Crescendopilen börjar i vl på tredje slaget i **(TP)**, ändras till början av takten i enlighet med pf.
175-176	**(TP)**	Legatobåge saknas i vh i pf, förs in i analogi med föregående takter.
179-180	**(TP)**	Accenter saknas i vl i **(TP)**, återfinns i **(TV)**.
183	**(TP)**	*marc.* saknas i vl i **(TP)**, återfinns i **(TV)**.
187	**(TP)**	*espr.* saknas i vl i **(TP)**, återfinns i **(TV)**.
207	**(TP)**	*molto marc.* saknas i vl i **(TP)**, återfinns i **(TV)**.
212-216	**(TP)**	Crescendopilen i vl börjar i t. 212 i **(TV)**, i t. 216 i **(TP)**, här väljs placering enligt **(TV)** såsom mer musikalisk.
218)	**(TP), (TV)**	g3 i vl står felaktigt noterat som giss3 i både **(TP)** och **(TV)** då harmonin är e moll i pf.
225	**(TP)**	Sista slaget i vl är noterat i **(TP)** en åttondel och två sextondelar, i **(TV)** två sextondelar och en åttondel. Här väljs notering enligt **(TV)** i analogi med liknande takter.
229	**(TP)**	I vl. saknas ett g som längsta ton i ackordet i **(TP)** som återfinns i **(TV)**.